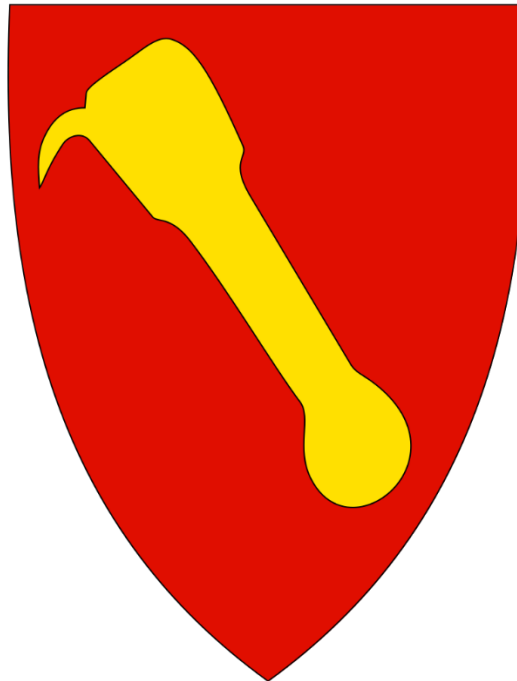

Måsøy kommune

86 millioner måltider sjømat pr år

Kunnskapsgrunnlag 2020

Innholdsfortegnelse

INNHALDSFORTEGNELSE.....	2
OM KUNNSKAPSGRUNNLAGET.....	3
OM MÅSØY KOMMUNE	4
GJELDENDE KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 2013-2025 – OVERORDNET VURDERING.....	8
DEMOGRAFI	9
OVERSIKT OVER BARNEHAGE- OG ELEVTALL PR DESEMBER 2019	11
INNVANDRERE I MÅSØY KOMMUNE	12
UTDANNINGSNIVÅ	13
NÆRINGS LIV, ARBEIDSLIV OG SYSSELSETTING.....	14
REKRUTTERING – EN LOKAL KARTLEGGING	17
PENDLING.....	18
ARBEIDSLEDIGHET	19
STEDSUTVIKLING OG SENTERDANNELSE	20
BOLIGER	21
LEVEKÅR.....	22
FOLKEHELSE	23
KULTUR	25
KULTURMINNE, -PLAN OG HISTORISKE BYGG.....	26
KLIMA, MILJØ OG BÆREKRAFTIG UTVIKLING.....	27
SIKKERHET OG BEREDSKAP	31
AREAL OG INFRASTRUKTUR.....	32
KOMMUNENS ORGANISASJON OG TJENESTER.....	37
KOMMUNAL ØKONOMI	40

Om kunnskapsgrunnlaget

Måsøy kommune har oppdatert kunnskapsgrunnlaget som en del av arbeidet med planstrategi 2019-2023, kommuneplan 2021-2032 samt ny internkontroll for kommunedirektørens ansvar og virke. Grunnlaget skal reflektere bredden i kommunens oppgaver som samfunnsutvikler, tjenesteyter, forvaltningsmyndighet og arbeidsgiver. Det bidrar til at nytt planverk kan baseres på et bredt anlagt sett av tallgrunnlag og andre relevante fakta. Vi håper det kan være til nytte for andre formål også.

Kildene til grunnlaget er offentlige dokumenter og statistikk, samt kommunen selv. Statistikk må leses som det den er; en framstilling av forhold som kan måles ved hjelp av utvalgte tall. En kommune består av mange kvaliteter som ikke måles av Statistisk sentralbyrå. Trivsel, folkelig engasjement, politisk innsats og bolyst er delvis utenfor statistikkens rekkevidde, men er like fullt viktige sider ved både kommune og lokalsamfunn. Rapporten etter prosjektet «Nærmiljø og lokalsamfunn som fremmer folkehelse» er et meget godt bidrag til å forstå Måsøysamfunnets utfordringer og muligheter. Vi har også intervjuet bedriftsledere og kommunens sektorledere om rekruttering av arbeidskraft. En lang rekke av kommunens administrative ledere har også blitt intervjuet og bidratt til kunnskapsgrunnlaget.

I de deler av grunnlaget som viser til indekser og statistikk, har vi kommentert statistikkens opprinnelse for å øke lesernes forståelse og unngå misforståelser. Den viktigste indeksen er

kommunesektorens egen rangering av kommunene; Kommunal Rapports Kommunebarometer 2019 (KB 2019). Måsøy kommune har 410. plassen. KB 2019 har også et framtidsbarometer, som plasserer Måsøy på 112. plass.

Kommunen vår er virkelig unik. Barentshavet og kysten har ressurser og næringsaktiviteter i nasjonalt format. De store øyenes historie og natur er spesielle, og en utmerket arena for reiselivet og fritidsaktiviteter. Rolvsøy og Måsøy er fortsatt bebodd og med aktivt næringsliv. Ingøy er også bebodd. Øyene er sammen med Snefjordområdet på fastlandet de små stedene «der ingen skulle tru at nokon kunne bu», og leverer trivsel og gode lokalsamfunns-kvaliteter.

Kunnskapsgrunnlaget er utarbeidet for at FNs bærekraftsmål skal kunne legges til grunn for kommunal planlegging, i samsvar med de nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging.

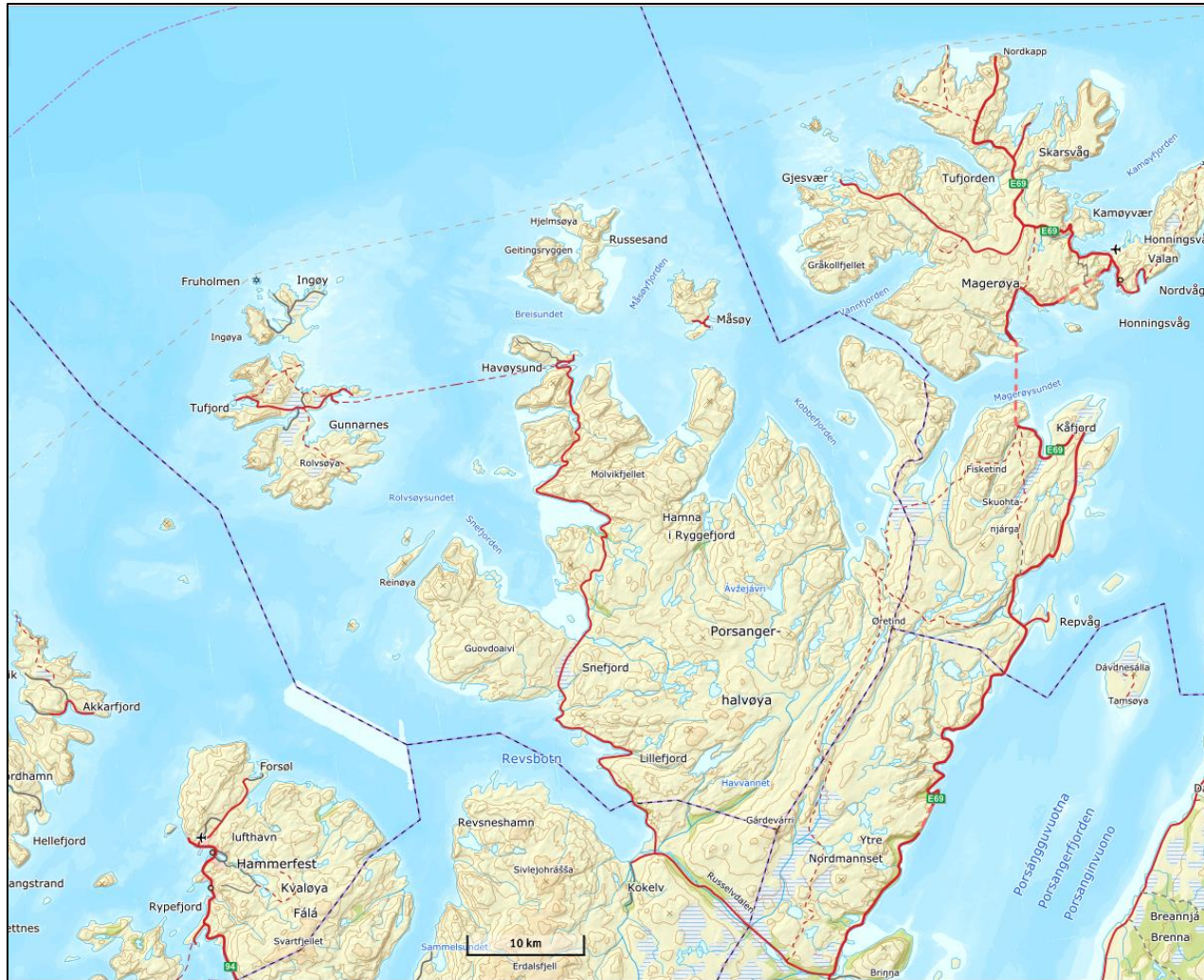
Kunnskapsgrunnlaget skal leses både av Måsøyværingene og personer som ikke har kjennskap til kommunen fra før. Det inneholder derfor informasjon og «selvfølgeligheter» som er godt kjent for innbyggerne.

Grunnlaget er utredet og forfattet i et samarbeid mellom kommunens planleggere og Bedriftskompetanse AS.

Vi ønsker folkevalgte og andre god lesing og ser fram til gode planprosesser til beste for kommunens utvikling.

Havøysund, februar 2020

Om Måsøy kommune

Måsøy er en utpreget kystkommune med flere store øyer, fjorder og sund. Vi grenser til Nordkapp kommune i øst og nord, til Porsanger kommune i øst og sør, samt til Hammerfest kommune i sør og vest. Landarealet utgjør 1069 km². De store øyene er Rolvsøy, Ingøy, Hjelmsøy, Måsøy og Havøya. Kommunesenter er Havøysund, som ligger på Havøya.

FV 889 er eneste veiforbindelse. De bebodde øyene er forbundet til Havøysund og Hammerfest med hurtigbåt. Hurtigruten anløper Havøysund på nord og sør.

Nærmeste store lufthavner er Lakselv (154 km) og Alta (193 km).

Noen andre avstander; Hammerfest 167 km, Tromsø 494 km, Vadsø 428 km, Oslo 2070 km, Brussel 3671 km.

Kommunens nord-samiske navn er Muosáid giella. På kvensk heter den Moseijan komuuni.

Måsøy kommune ledes i valgperioden 2019-2023 av en politisk koalisjon bestående av Arbeiderpartiet og Høyre. Senterpartiet og Rødt utgjør opposisjon. Ordfører er Bernth Sjusen (AP).

Øykommunen

De store øyene presenteres grundig nedenfor pga det spesielle potensialet de har hatt, og fortsatt har, for samfunnsutviklingen:

Sjømat. Opplevelsesturisme. Havner. Kortreiste fritidsopplevelser. Vern av naturmangfold (flora, fauna, landskap). Historie. Kulturminner.

Ingøya

Ingøy er ei eksotisk eventyrøy på 18,7 km² med en spennende fortid og unik natur. Frem til 2006 var Fruholmen fyr verdens nordligste bemannede fyrtårn. Det er nå automatisert. Naturen er spennende, frisk og vakker med rikt plante- og fugleliv. Øya har 16 innbyggere. En utbygging av fergekai er nært forestående.

Ingøya var Finnmarks hovedstad på 1500-tallet.

Rolvsøya

Rolvsøya er med sine 89 km² den største øya i kommunen. Det bor 65 mennesker på øya, fordelt på Gunnarnes, Tuffjord og Valfjord. Stedene er knyttet sammen med helårsvei. Tuffjord er en betydelig fiskerihavn, med førstehandsverdien av levert fangst på 325 millioner pr år (2019). Havneinløpet er nylig utdypet.

På Gunnarnes ligger skole, kirke og dagligvareforretning. Rolvsøya er spesielt interessant i flora- og faunasammenheng. Verdens nordligste forekomst av orkideen rødflangre finnes her. I 1992 ble en helt ny art for vitenskapen, en parasittveps (*synacra ocularis*), funnet på øya. Myrene er kjent for et rikt fugleliv. Øya er et eldorado for jakt, fiske og bærplukking. Sommertid vender utflyttede rolvsøyvæinger tilbake til øya.

Hjelmøy

Hjelmøy, som er ubebodd, er med sine 39 km² den nest største øya i kommunen. Øya har ingen offentlig kommunikasjon.

Hjelmøy var i sin tid eget prestegjeld, og er nevnt første gang i dokumenter fra 1589. Da sto kirken i Hjelmøykeila.

Mest kjent i dag er nok Hjelmøystauren, et av Europas nordligste og største fuglefjell hvor bl.a. lomvi, toppskarv, lundefugl og alke hekker. Om sommeren trekker utflyttede Hjelmøyværinger tilbake til sine hytter på øya for å nyte den vakre naturen, og for å plukke multer eller fiske i sjø og vann. Bildet er fra Hjelmøytreffet 2019 (foto: Renate Giæver).

Måsøy

På Måsøy bor det omkring 40 mennesker på øyas 13,4 km². Måsøy hadde egen kirke allerede i 1668, og har i tidligere tider også vært kommunesenter. Måsøy har hurtigbåtforbindelse.

Måsøy har kirke, dagligvareforretning og gode havneforhold, i tillegg til mye vakker natur. På øya er det også en villreinstamme på 40 dyr. Her finnes tufter fra steinalderen både i Østervågen og Vestervågen. For de som ønsker å ta fødestedet til salmedikteren Magnus Brostrup Landstad i øyesyn, er øya et besøk vel verdt.

Havøya, fastlandet og fjordsamfunnene

Havøysund (ca 1000 innbyggere), Bakfjorden, Snefjorden, Slåtten og Lillefjord langs FV 889 er bebodde områder.

Havøygavlen vindpark

På Havøya, noen få kilometer fra kommunesenteret, ligger Havøygavlen vindpark. Vindkraftverket er verdens nordligste, har 16 vindturbiner og en kapasitet på 40 MW. Dette gir en årlig kraftproduksjon på ca. 120 GWh. Vindparken skal moderniseres i nærmeste framtid. Bilde fra Wikipedia.

Områdene på fastlandet, Måsøys andel av Porsangerhalvøya, utgjør en betydelig arealressurs. Ikke minst for reindriftnæringen. NVE har i Nasjonal ramme for vindkraft pekt ut Porsangerhalvøya som et mulig område for vindkraftproduksjon. Både fastlandet, og øynene, er formidable arealer med hensyn til sportsfiske, småviltjakt, bærplukking og annet friluftsliv.

Gjeldende kommuneplanens samfunnsdel 2013-2025 – overordnet vurdering

Måsøy kommunes gjeldende kommuneplanens samfunnsdel (2013-2025) ble vedtatt 31. januar 2013. Det er pr januar 2020 gjort forberedelser for at samfunnsdelen skal revideres. En av årsakene er at gjeldende samfunnsdel gjennom skiftende politisk og administrativ ledelse har opphørt å fungere som grunnlagsdokument for kommunens økonomiplanlegging og budsjett. Den andre hovedårsaken er de raske og store omveltningene i det norske samfunnet, som igjen påvirker Måsøy som kommune og samfunn.

Måsøy kommune behøver en samfunnsdel som tar hensyn til klimautfordringene, havområdenes rolle i den globale matproduksjonen, digitaliseringen i det norske samfunnet, veksten i sjømatnæringen, økende demografiske utfordringer, kommune- og regionreformen samt en rekke nye lover og forskrifter. I sum kan disse utviklingene oppsummeres som forsterket og fornyet fokus på både økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft, jf. de såkalte bunnlinjene i FNs bærekraftsmål.

Viktige resultater i gjeldende samfunnsdels virkeperiode:

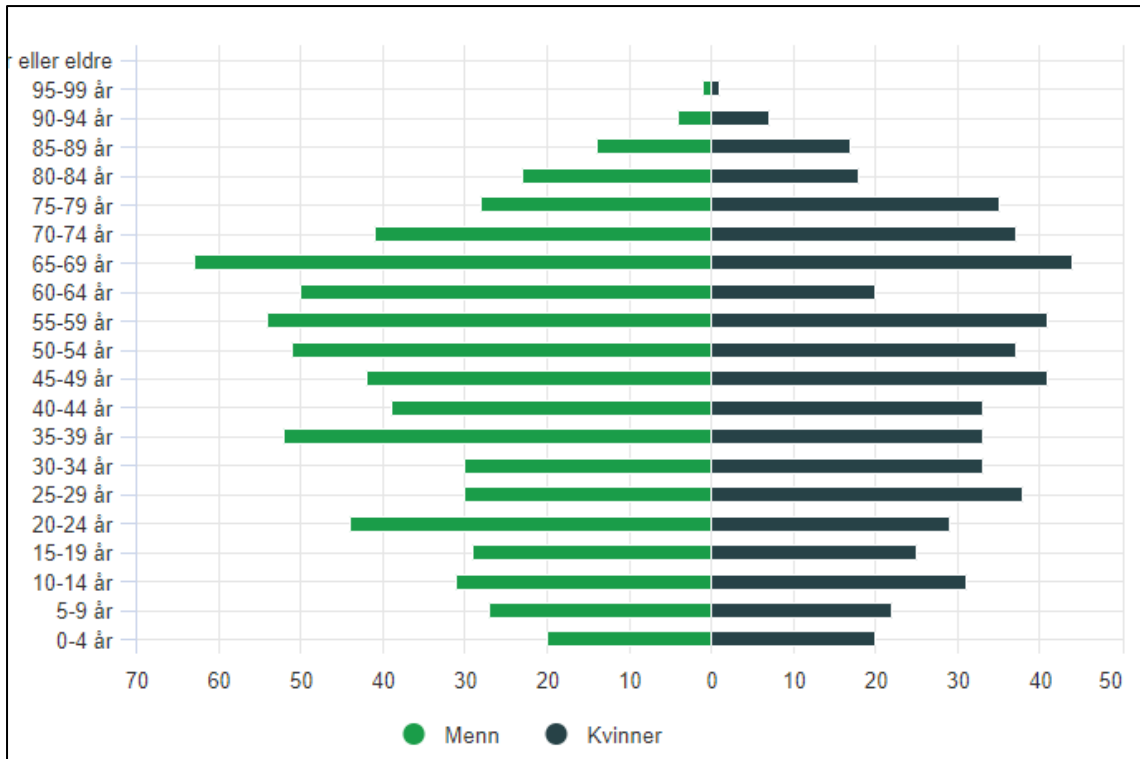
- FV 889 realisert som helårsvei.
- Oppdatert system for samfunnssikkerhet og beredskap.
- Kunnskapsøking innen folkehelse, som er godt utnyttet i prosjekter og prosesser for blant annet integrering av minoritetspråklige, de unges situasjon mm.
- Medvirkningen og endringsviljen i kommunen er god, og kommunen kan vise til god evne til samhandling og samskaping med næringsliv og frivillig sektor.

- Kommunen er middels stor innen norsk sjømatproduksjon og havbruk. Både flåte, aktivitet og antall fiskere har vært i positiv utvikling de siste årene. Antall rundvekttonn (ca 31 000 i 2019) har vært jevnt høyt de siste årene. Kommunen har 93 heltidsfiskere og 27 deltids – noe som er høyt for kommunestørrelsen. Måsøy kommune har flere store og viktige oppdrettslokaliteter, og har derfor mottatt bidrag fra Havbruksfondet. 35 personer i Måsøy er ansatt i oppdrettsnæringen, som har konsesjon for rundt 24 000 tonn laks årlig i seks forskjellige lokaliteter.
- Kommunens viktige posisjon som havn for mange fartøytyper samt verftsindustri er videreutviklet.
- Reiselivet har hatt en stor og viktig vekst. Sportsfiske til havs er en betydelig næring i sommerhalvåret med over femti fartøy til utleie.
- Vi har gjennomført et bolystprosjekt, og har derigjennom tilegnet oss kunnskap og erfaring til fortsatt lokalt utviklingsarbeid, i samarbeid med frivillig sektor og næringslivet.
- Det arbeides jevnt og trutt med nye boligprosjekter.
- Den kommunale økonomien er i bedring.

Vi må erkjenner at sentralisering av folk og funksjoner inn mot byene står sterkt i Norge, og at inneværende kommuneplan ikke har kunnet demme opp for den.

Ny samfunnsdel vil inneholde oppdaterte arealstrategier med tanke på nært forestående rullering også av kommuneplanens arealdel.

Demografi

De siste to årene har antall barn og unge bosatt i Norge gått ned, etter oppgang hvert år fra 1991 til 2016. Nedgangen er på 8 543 unge fra den foreløpige toppen 1. jan 2017.

Oslo og Akershus var de eneste fylkene hvor denne gruppen vokste i 2018. Samlet fruktbarhetstall (SFT) for kvinner var 1,56 i 2018. På fylkesnivå var det lavest i Oslo og høyest i Sogn og Fjordane, henholdsvis 1,44 og 1,73. (SSB)

Aldersfordeling pr 1. januar 2019 (SSB)

Diagrammet viser at Måsøy kommunes utvikling er som i de fleste norske distriktskommuner; andelen med høy alder vokser, mens barnekullene blir mindre.

Sommeren 2019 var folketallet 1231. I 2030 forventes det å synke til ca 1100. I 2040 forventes det å synke til ca 1000.

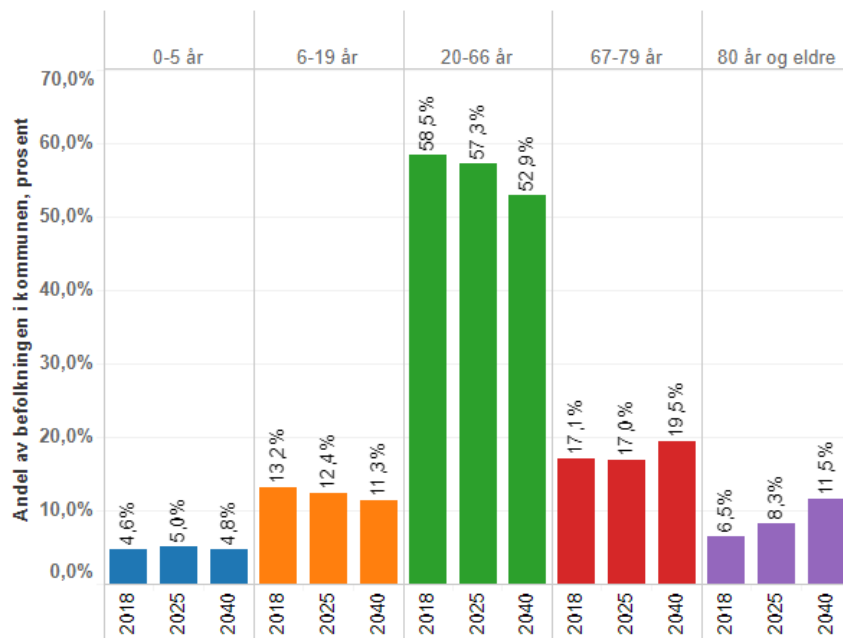
Utviklingen er svakere sammenlignet med landet som helhet. Det ventes 8 prosent befolkningsvekst fra 2019 til 2030, i landet som helhet (NAV omverdenanalyse).

Det er flere mannlige innbyggere enn kvinner. Kvinnens forventede levealder er 82,3 år, fem år lengre enn menns.

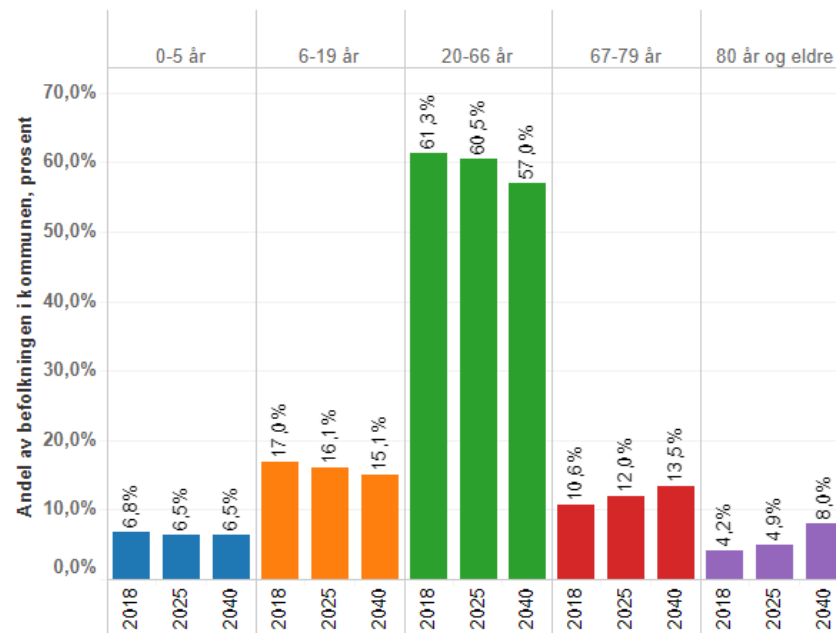
Måsøy kommune er i en utfordrende demografisk situasjon. Demografien må sees i sammenheng med inntektssystemet for kommunene, videreutviklingen av de kommunale tjenestene samt framtidig rekruttering av arbeidskraft.

Sitat fra gjeldende økonomiplan: *Den demografiske utviklingen får betydning for tjenesteproduksjon i Måsøy kommune. Barnehagetjenesten vil oppleve en svak reduksjon i etterspørsel etter barnehageplasser, og skolene vil også oppleve at elevtallene reduseres. Samtidig forventes det en markant økning i aldergruppen over 67 år. Dette vil stille økte krav til omsorgstjenesten. En forventet nedgang av befolkning i yrkesaktiv alder, vil gi ekstra utfordringer i forhold til menneskelige ressurser som skal fylle sektoren.*

Befolknings sammensetningen i 2018, 2025 og 2040. Hovedalternativet. Summerer seg til 100 % for det enkelte år. Måsøy

Befolknings sammensetningen i 2018, 2025 og 2040. Hovedalternativet. Summerer seg til 100 % for det enkelte år. Hele landet

Søylene ovenfor reflekterer befolknings sammensetningen over tid, i Måsøy og nasjonalt. Viste utvikling følger SSBs hovedalternativ. De har stor betydning for inntekter og utvikling av tjenestene.

Kilde for statistikk:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunedata/befolkningsframskrivninger2/id2507959/>

Oversikt over barnehage- og elevtall pr desember 2019

Høtten barnehage (avbildet) har 41 barn med følgende fordeling:

- 1-2 åringer = 14 barn – antall minoritetsspråklige i denne aldersgruppa er 5 barn.
- 3-5 åringer = 27 barn – antall minoritetsspråklige i denne aldersgruppa er 5 barn.

Måsøyskolen har to skolesteder, Gunnarnes på Rolvsøy samt i kommunesenteret.

Gunnarnes har til sammen 7 elever:

- Småtrinnet: 2
- Mellomtrinnet: 2
- Ungdomstrinnet: 3
- Minoritetsspråklige elever: 5

Havøysund har til sammen 102 elever:

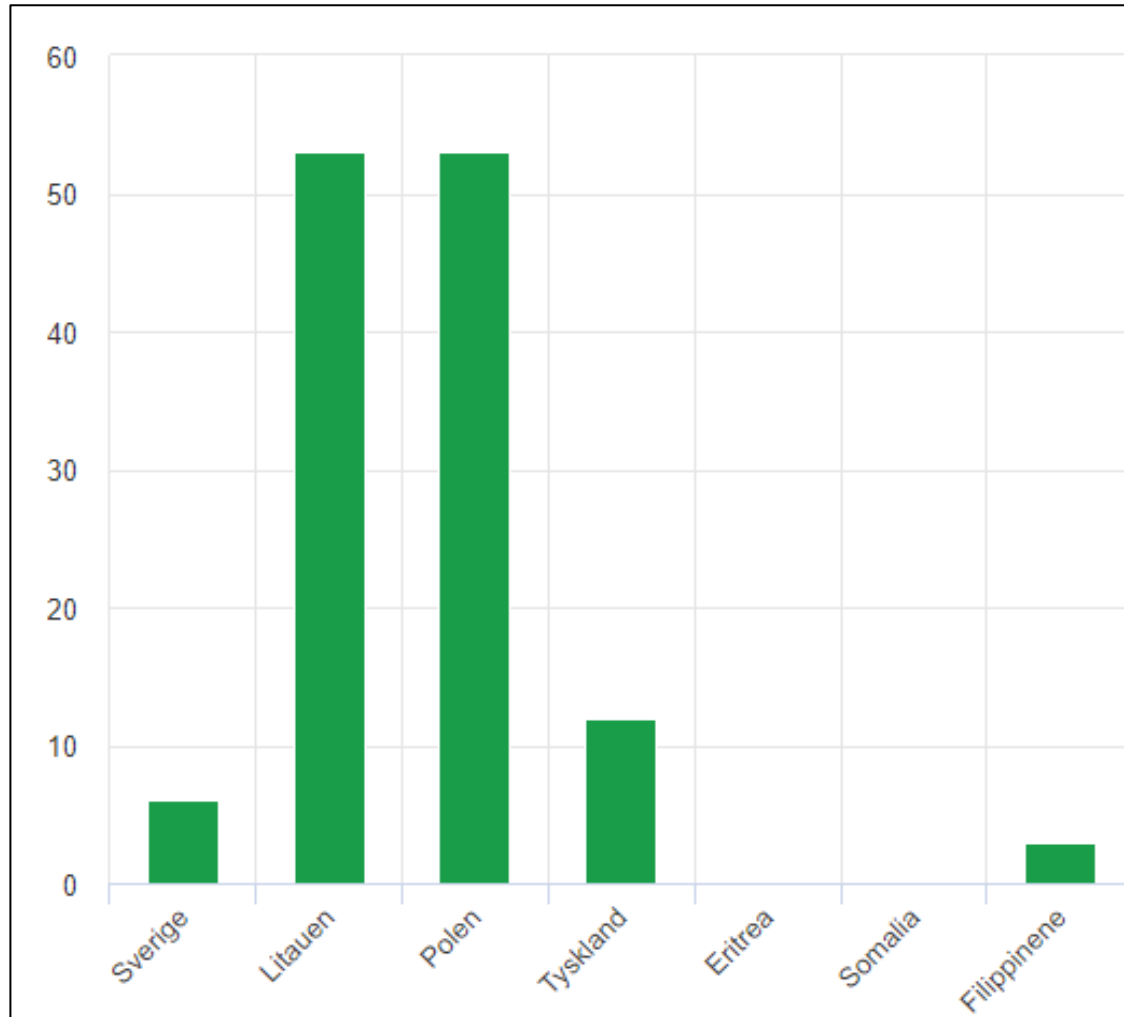
- Småtrinnet: 37
- Mellomtrinnet: 34
- Ungdomstrinnet: 31
- Minoritetsspråklige elever: 17

Barn i barnehage- og skolepliktig alder er svakt nedadgående. Oversikten viser også at integrering av minoritetsspråklige barn er en betydelig hverdagsutfordring i oppvekstsektoren i kommunen. Minoritetsspråklige barn utgjør en prosentvis større del av barn og unge totalt, enn voksne minoritetsspråklige gjør. Cirka hvert femte barn som kommunen leverer oppvekststjenester til, er minoritetsspråklig. Arbeidsinnvandrere fra EØS land har ikke plikt til

å motta norskopplæring. Språkutfordringene forsterkes av kulturforskjeller og muligens også av varierende tillit til norsk myndighetsutøvelse i saker som angår barn. Enkelte familier lever i Norge i mange år uten at foreldrene tilegner seg norsk godt nok til en god dialog med oppvekstsektorens fagfolk. Oppvekstsjefen opplyser at kommunen mangler spesialkompetanse til å gjennomføre enkelte typer avbøtende tiltak overfor målgruppen.

Innvandrere i Måsøy kommune

Figuren viser hvor mange personer som enten har innvandret selv eller er barn av to innvandrere med bakgrunn fra utvalgte land (SSB).

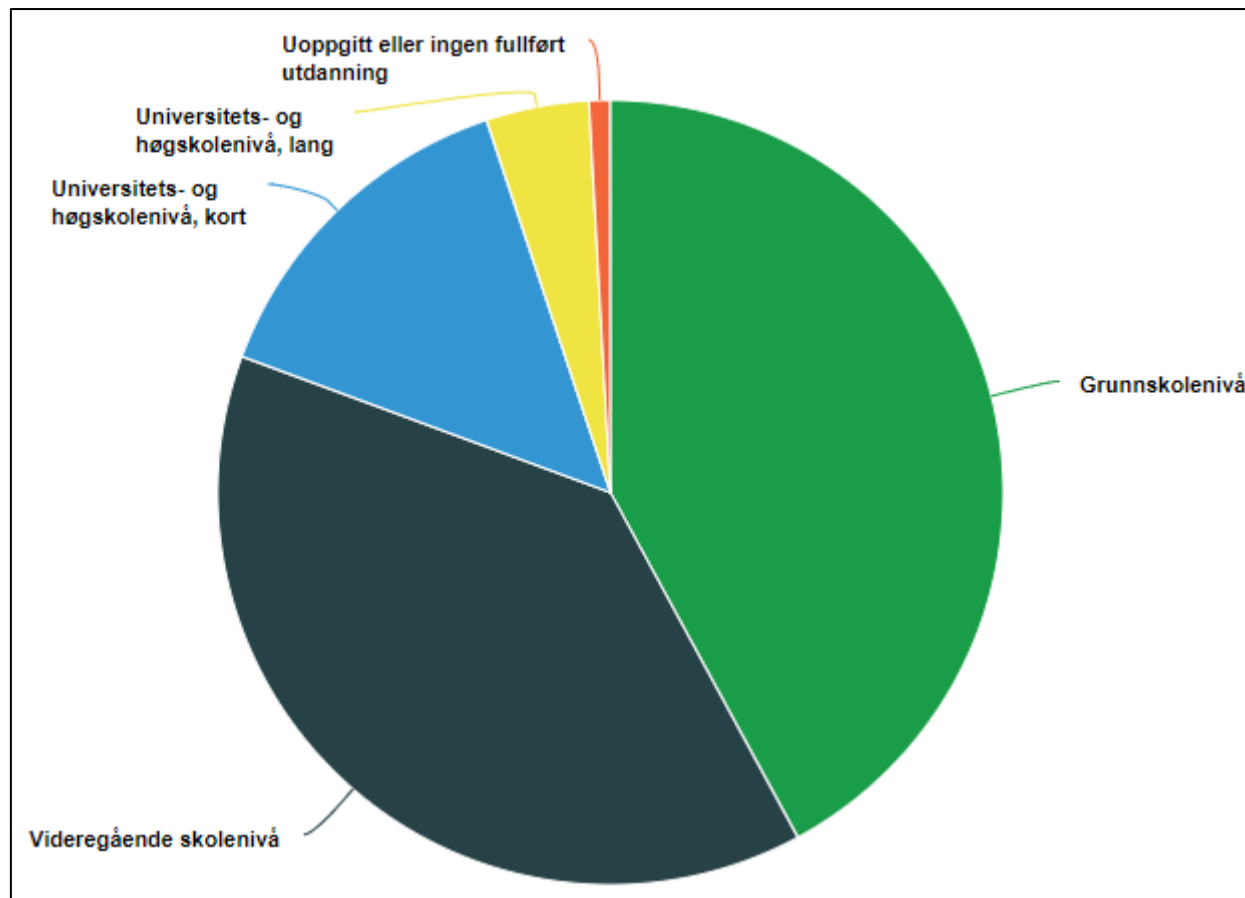
SSBs statistikk favner ikke en portugisisk gruppe som beviselig bor, arbeider og mottar tjenester i Måsøy.

Interessen blant utlendinger for å arbeide i Måsøy varierer med arbeidsmarked i hjemland, valutakurser mm.

Måsøys innvandrere er nesten bare europeere. De utgjør ca 10% av befolkningen i kommunen. Personer med utenlandsk opprinnelse utgjør ca 22% av den aktive arbeidsstyrken.

De største innbyggergruppene er i en spesiell stilling fordi de teoretisk sett kan bidra til å oppnå ytterligere rekruttering og bosetting fra disse to landene.

Utdanningsnivå

Høyeste fullførte utdanningsnivå for personer 16 år og over

Sammenlignet med resten av landet, har Måsøy flere med grunnskole og VGS som høyeste fullførte utdanningsnivå. Det kan skyldes næringsstruktur, lavere etterspørsel av universitetsutdannede og rekrutteringsutfordringer.

Høyere utdannede vokser som gruppe i Måsøy, men sakte.

Utdanningsnivået og sammenheng med andre utviklinger bør analyseres i planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel.

Skoleresultater

Måsøyskolen og elevene presterer godt. Enkelte resultater er litt under middels, mens andre er litt bedre enn middels. Administrasjonen og skolen arbeider systematisk med forbedringer og videreutvikling av tilbudet med bakgrunn i nasjonale prøver, egne kartlegginger mv.

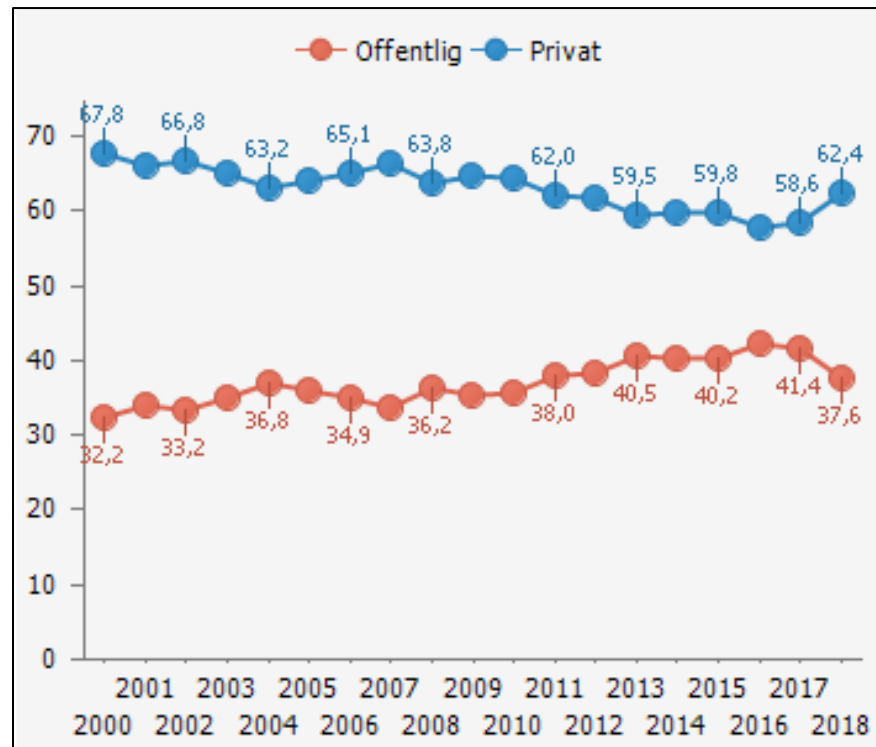
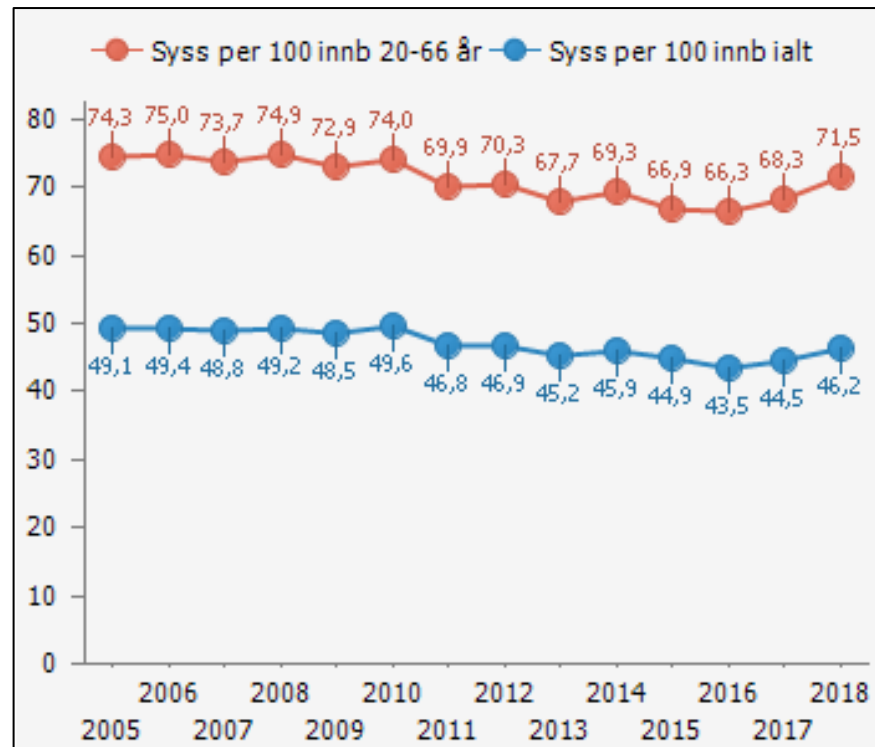
Måsøy / Havøysund har ikke egen VGS. Det finnes et Lokal Opplæring i Samarbeid med Arbeidslivet (LOSA) tilbud i Havøysund, i regi av Nordkapp VGS og maritime fagskole. Det antas at tilgangen på VGS kan påvirke de unges yrkesvalg og bostedsvalg.

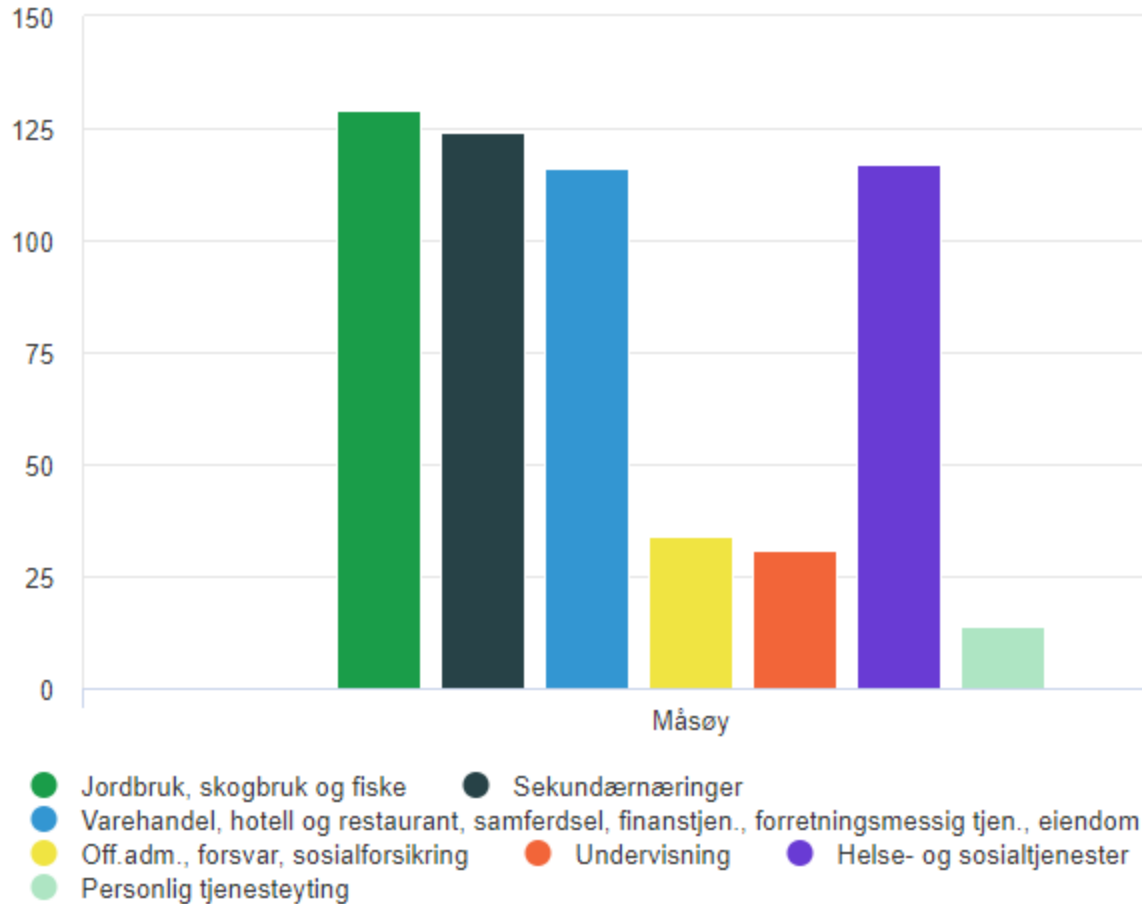
Næringsliv, arbeidsliv og sysselsetting

Grafene til venstre viser at sysselsettingen i kommunen øker. Nedgangen fra 2014-2015 skyldes endringer i statistikkgrunlaget, noe som kan tyde på at oppgangen egentlig har vart lengre. Økningen har kommet innen de bærende næringene sjømat og industri. I 2018 var det 498 sysselsatte personer i Måsøy.

Utviklingen går i retning av større andel ansatte i privat sektor. Måsøy taper prosentandel offentlig ansatte, sammenlignet med Finnmark som helhet. Dette er en trend Bedriftskompetanse AS ser også i andre distriktskommuner.

Kilde: Kommuneprofilen/SSB.

Antall innbyggere/ansatte pr bransje

Eksisterende næringsliv og kompetanse er anerkjent som et viktig grunnlag for næringsutvikling, både hva angår videreutvikling av eksisterende bransjer, men også for å skape nye typer arbeidsplasser og bedrifter basert på lokale fortrinn og beslektede muligheter.

Søylediagrammet nedenfor og tabellen på neste side bekrefter at primærnæringene (sjømat) og industri (maritimt rettet) står sterkt i Måsøy kommune.

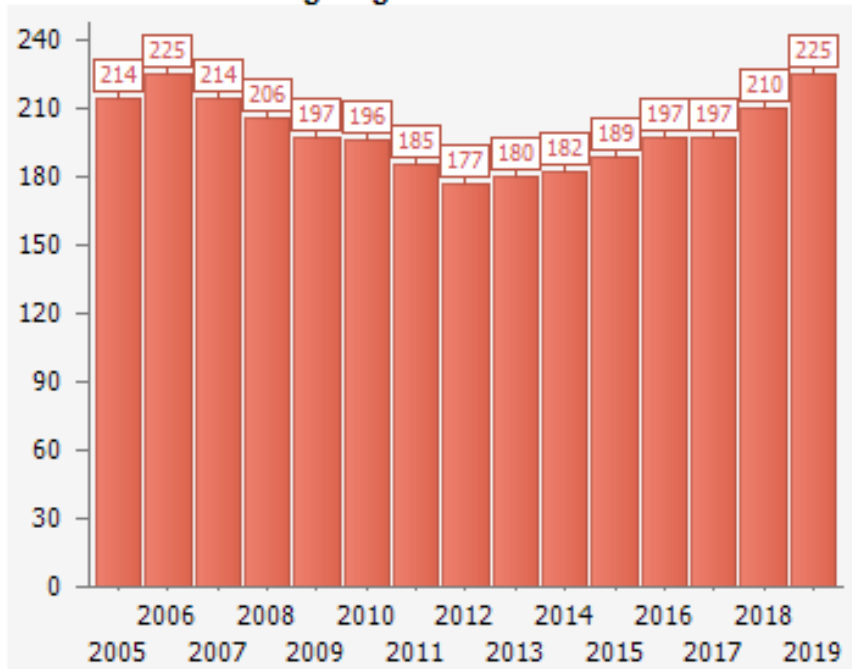
Bygg og anlegg er lite til stede, noe som kan ha sammenheng blant annet med lav byggeaktivitet og en svak boligutvikling (se nedenfor).

Varehandelen er begrenset. Det er handelslekkasje til omkringliggende handelssentra, samt netthandel.

Reiseliv har oppnådd et betydelig fotfeste, spesielt innen fisketurisme. Måsøy har sportsfiskemuligheter til sjøs i verdensklasse, og en del muligheter i ferskvann også.

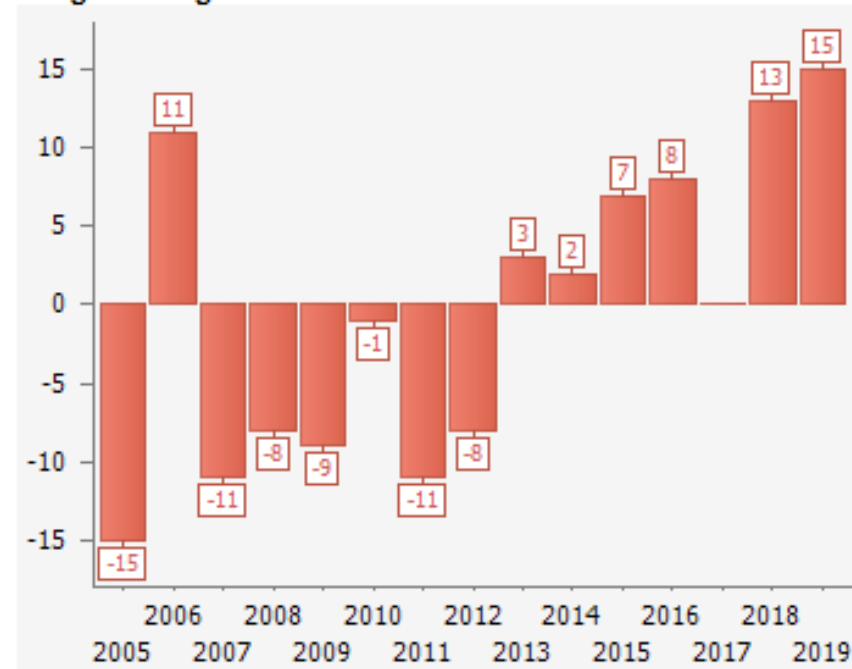
Alle tall og fakta: SSB.

Antall bedrifter i valgt region

Oversikten viser antall bedrifter, alle selskapsformer. De siste årene har det vært netto etablering. SSB statistikk sier ikke noe om enkeltbedriftenes størrelse og hvor lenge de nyetablerte har holdt. Marine og maritime næringer, herunder maritimt rettet industri, er godt representert i Måsøy. Måsøy Næring og Havn KF er sentral i næringsutviklingen i hele kommunen. KF-et arbeider iht planen «Havna som samfunnsutvikler – Havneplan 2019-2023». Denne planen fyller delvis rollen som en strategisk næringsplan for Måsøy.

Årlig endring i antall bedrifter

Målsettingene i havneplanen omfatter samfunnsutvikling, økonomi, sikkerhet samt trivelig lokalsamfunn. Delprosjektet Hallvika fiskerihavn er knyttet til Kystverkets planer om en ny molo i øst, og er kommunens største og viktigste utviklingsprosjekt.

Flåteutvikling, antall fiskere, landinger og anløpsstatistikk har en positiv utvikling de siste årene. Det samme gjelder verfts- og leverandørindustrien i Havøysund. Havna tilbyr landstrøm for små og mellomstore fartøy, men mangler 400V for store fartøy.

Rekruttering – en lokal kartlegging

Måsøy kommune gjennomførte ved årskiftet 2019/2020 en enkel undersøkelse om rekruttering blant utvalgte bedrifter i kommunen, samt sektorledere i administrasjonen. Målet har vært å kartlegge om arbeidsgivere har utfordringer med å rekruttere nye medarbeidere. Sju ledere responderte. Svarene fra undersøkelsen kan oppsummeres slik:

- Intervjuobjektene svarer relativt likt på spørsmålet om bedrift/sector har kvalifiserte søkere på utlyste stillinger. 5 av 7 svarer NEI på dette. Det kommer frem at i stillingsutlysninger som krever utdannelse eller spesiell fagkompetanse, er det vanskelig å få tak i personer med de rette kvalifikasjonene.
- 2 av 7 svarer at de har latt være å utlyse stillinger fordi de regner med at ingen søker eller de ikke får riktig kandidat.
- Alle unntatt en respondent, svarer at de har hatt flere mislykkede rekrutteringer de siste 3 årene. Fra en respondent kommer det frem at de har problemer med at søkere faller fra underveis i prosessen. Det uttales også at feil fagkompetanse eller utdanning gjør rekrutteringer mislykket.
- Et flertall av respondentene peker på at det har blitt vanskeligere å rekruttere de siste tre årene i Havøysund.
- På spørsmål om hva den største utfordringen forbundet med rekruttering er, kommer det flere innspill. Blant

annet nevnes utfordringer med boliger og sosiale tilbud i Havøysund, rett fagkompetanse, fraflytting og konkurransedyktighet på lønn.

Til slutt fikk objektene komme med fritekst innspill til kommunen angående rekruttering av nye medarbeidere. Svarene er oppsummert som følger:

- Flere nevner at kommunen har et godt omdømme, og at det bør være en viktig og prioritert sak fremover også. Kommunen bør prøve å bli mer synlig utenfra, via jobbmesse eller andre profileringstiltak. Jobbe med å styrke fokuset på integrering av fremmedspråklige i Måsøy-samfunnet. Et annet innspill var et ønske om en kommunikasjonslinje (portal) i kommunen, der man kan tipse om tilgjengelige arbeidstakere. For å fremstå som attraktive arbeidsgivere, bør ledere kjenne til jobbsøkernes preferanser og forventninger til arbeidslivet.

Svarene i denne undersøkelsen må sees på som en pekepinn på rekrutteringsutfordringene i Måsøysamfunnet.

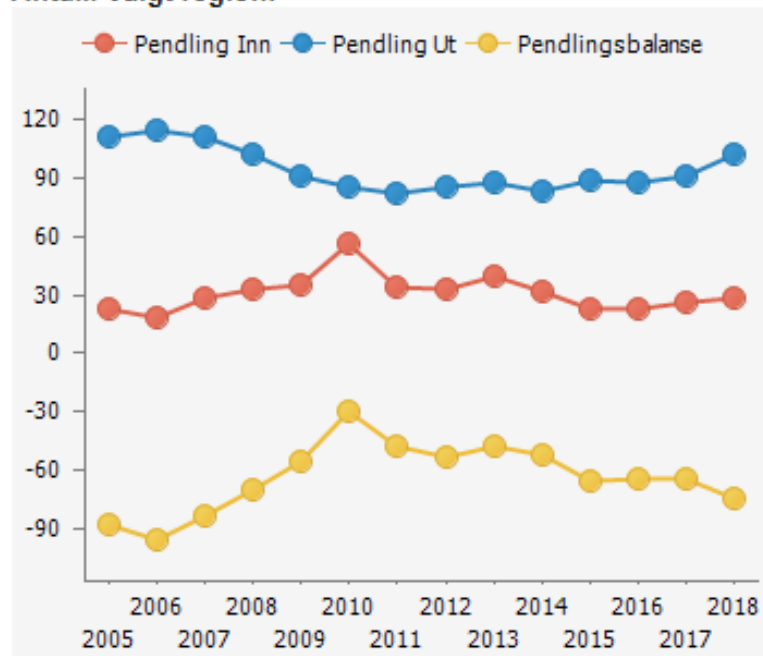
I NAVs bedriftsundersøkelse for 2018 framkommer det at Finnmark er på 3dje-plass over fylker som enten har mislyktes med å rekruttere, eller har måtte ansette noen med annen eller lavere formell kompetanse enn man søkte etter.

Pendling

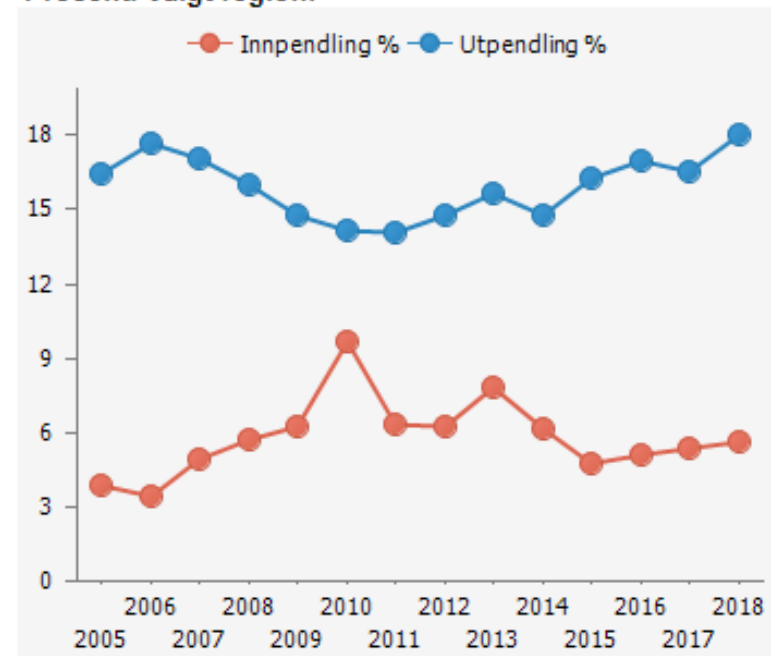
Grafene nedenfor viser inn- og utpendling for Måsøy kommune. Tall og utviklinger som gjelder pendling, har normalt sammensatte årsaksforhold. Det er positivt at så mange som over 100 personer velger å bo i Måsøy og jobbe i annen kommune, kontra flytting fra Måsøy. Disse personene utgjør også et rekrutteringsgrunnlag lokalt. Flere næringer i Finnmark er pendlertunge.

Pendling er utbredt pga personlige hensyn. Lokalsamfunnets attraktivitet som bosted spiller inn. Det samme gjør tilgangen på kompetanse lokalt og i kommunene som Måsøy utveksler arbeidskraft med. Kilde er Kommuneprofilen med data fra SSB.

Innpendling, utpendling og pendlingsbalanse.
Antall. Valgt region.

Andel innpendlere og utpendlere.
Prosent. Valgt region.

Arbeidsledighet

Måsøy kommune har noe høyere arbeidsledighet (helt ledige) enn landet for øvrig og Finnmark samlet. Pr oktober 2019 var ledigheten i Måsøy 4.3%, på landsbasis 2.1 % og i Finnmark 2.4 %. Tallene

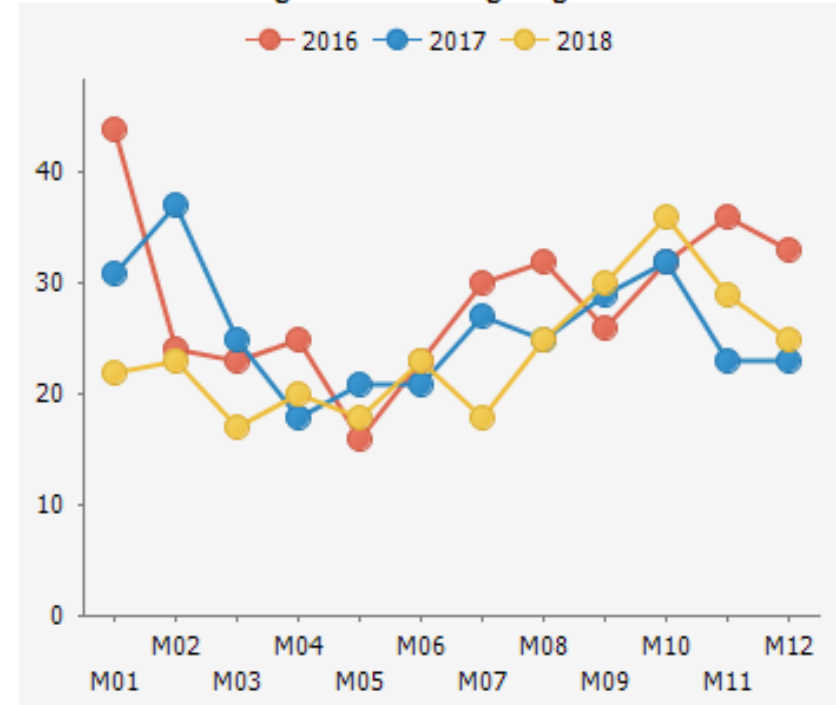
varierer mye over tid, men er betydelige. Mangel på fast arbeid er en fraflyttingsgrunn som kan og bør møtes med strategier og tiltak fra samfunnets og kommunens side.

Antall helt arbeidsledige etter måned. 2013-2018. Valgt region

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
M01	31	38	34	44	31	22	32
M02	21	33	21	24	37	23	38
M03	24	27	25	23	25	17	27
M04	24	25	19	25	18	20	30
M05	23	26	28	16	21	18	27
M06	38	35	26	23	21	23	37
M07	34	48	34	30	27	18	42
M08	40	43	34	32	25	25	31
M09	41	33	29	26	29	30	30
M10	44	38	29	32	32	36	26
M11	46	36	32	36	23	29	0
M12	48	35	34	33	23	25	0

Kilde: Statistisk sentralbyrå - SSB og NAV <>> Bearbeiding: KommuneProfilen

Antall arbeidsledige. Måned. Valgt region

Stedsutvikling og senterdannelse

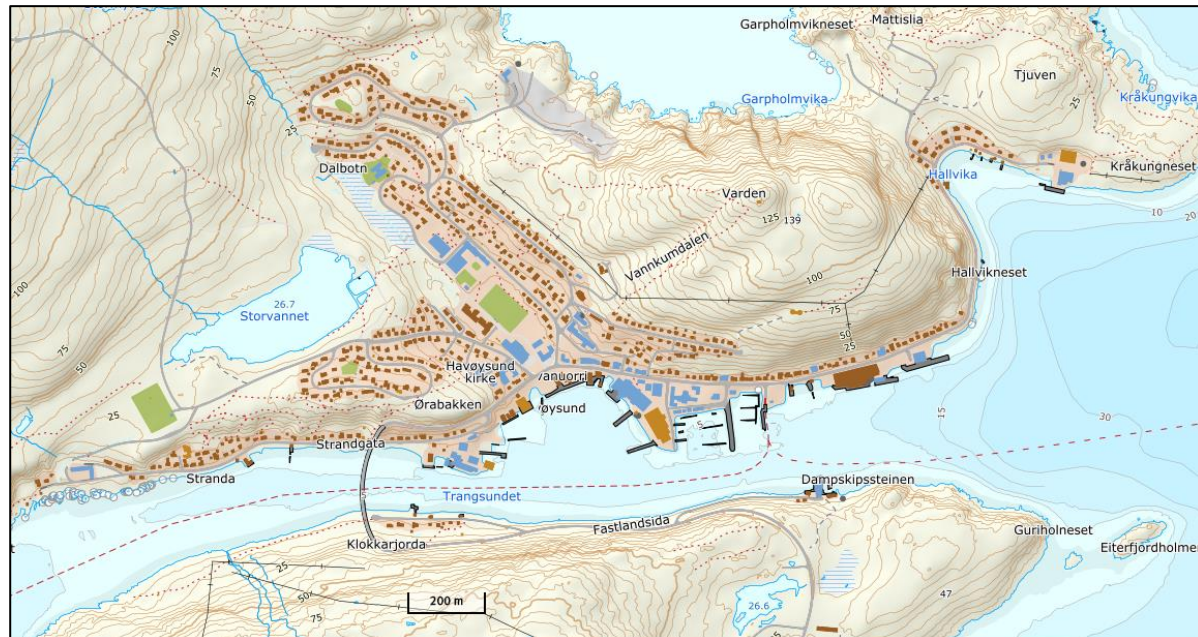
Ett av Måsøy kommunes fortrinn er Havøysunds rolle som senter for administrasjon, handel, samferdsel, industri og kulturell aktivitet. 81,1 prosent av innbyggerne i Måsøy kommune bor i tettstedet. I «Nærmiljø og lokalsamfunn som fremmer folkehelse» (Måsøy kommune m fl, mars 2019) anbefales konkrete og velbegrunnede tiltak som ny frivillighetsentral samt en arena for kino og museum. Kommunen har tradisjon for folkemøter, og dermed et grunnlag for det engasjementet som må til for å løfte et sted.

Som et tradisjonelt fiskevær har Havøysund en fysisk struktur som legger til rette for en «10-minuttersby/bygd». Konseptet innebærer

at alle målpunkt ligger innen en rekkevidde på ti minutters gange og kan bidra til å skape en følelse av sentralitet for innbyggerne.

Havøysund kan vurderes for et eget stedsutviklingsprosjekt, i nært samarbeid med frivilligheten og næringslivet. Slike prosjekter kan utløse både fysiske tiltak (infrastruktur og kunst/installasjoner), næring og økt sosial aktivitet. Det er en tydelig sammenheng mellom evnen til å rekruttere arbeidskraft og et steds alminnelige attraktivitet (Telemarksforskning, 2018).

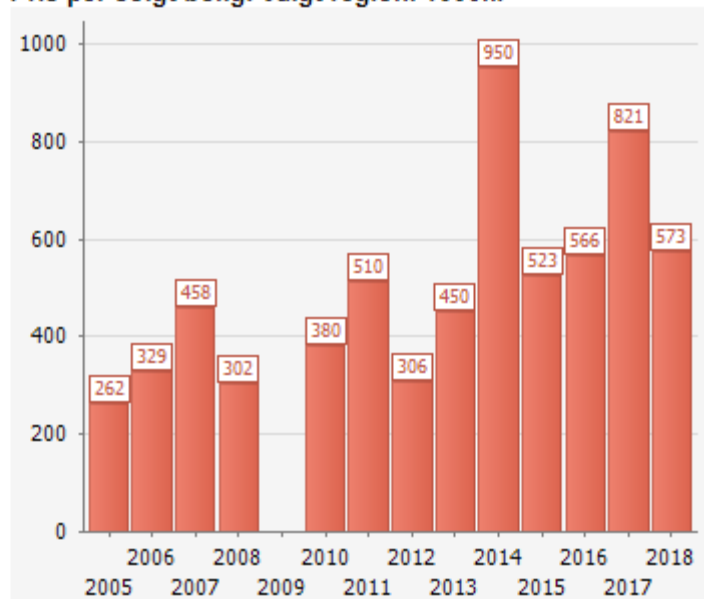
Det er naturlig å se Havøysund i sammenheng med framtidig boligutvikling, spesielt i lys av at det er få leiligheter i kommunen, jf. statistikk om boliger nedenfor. Havøysund har plass til ytterligere næringsutvikling og flere bedriftsetableringer.

Antall solgte boliger. Valgt region

Pris per solgt bolig. Valgt region. 1000kr

Boliger

Omsetningen av boliger i Måsøy kommune er lav, tatt i betraktning en samlet boligmasse på 734 enheter. 539 av disse er eneboliger, 55 er tomannsboliger og 39 er rekkehus.

Andelen leiligheter er lav. Et økende antall seniorer skulle i et velfungerende boligmarkeds tilsi at leiligheter er mer etterspurt.

Tilførselen av nybygde boliger i Måsøy kommune har vært lav, til dels fraværende, over mange år. Sammen med mangelen på nybygg, vitner grafene fra Kommuneprofilen (over) om et stille boligmarked. Lav byggeaktivitet, få leiligheter og begrenset omsetning kan tyde på:

- Det er flere innbyggere som trenger annen bolig enn de besitter i dag.
- Tilskuddsmuligheter kan være underutnyttet.

- Få eneboliger frigjøres til nye husstander, gjerne yngre familier.
- En del boliger er oppkjøpt av næringsaktører.

Ett leilighetsprosjekt med atten enheter er under planlegging i Havøysund. Hvis realisert, kan det alene gi en betydelig utviklingseffekt. Måsøy kommune har ikke boligpolitisk plan.

Levekår

Måsøy kommune har fra 65 til 142 personer som lever innenfor såkalt lavinntektsforhold, alt etter hvilken EU-standard for inntekt som legges til grunn. Av disse personene er 11-19 barn under 18 år. Bevissthet rundt lavinntektsforhold, og spesielt barn, er viktig.

Sitat fra NAV rapport 2018:3 Lavinntekt og levekår i Norge. Tilstand og utviklingstrekk – 2018):

Lavinntektsgrupper har dårligere helse og opplever materielle og sosiale mangler

Norge har et godt utbygd velferdssystem som gjør at folk med små økonomiske ressurser har tilgang til helsevesen, skole og andre offentlige tjenester. Likevel viser levekårsundersøkelsene at lav husholdningsinntekt bidrar til materielle og sosiale mangler.

Personer med lavinntekt har oftere dårlig helse, bor oftere alene og har mindre sosial kontakt enn de som ligger over lavinntektsgrensen. Barn i lavinntektsfamilier opplever først og fremst at de ikke har de samme sosiale godene som andre barn.

Fritidsaktiviteter, skoleaktiviteter og ferie skiller seg ut. Å ikke kunne delta på samme arenaer som andre barn svekker mulighetene for utvikling av språkforståelse og sosiale ferdigheter, noe som er viktig for å kunne delta i utdanning og arbeid når de blir eldre. Sitat slutt.

Kommunen, som tjenesteyter i et rettferdig samfunn, har en rolle som sosialt sikkerhetsnett overfor personer som på en eller måte ikke får innfridd grunnleggende goder. I tillegg utgjør alle barna som lever i kommunen i dag, et rekrutteringsgrunnlag for framtidens

arbeidsliv. Andelen med lav inntekt i Måsøy varierer en del over tid, men er svakt nedadgående.

Tabellen nedenfor er fra Finnmark Dagblad 8. november 2019. Den viser gjennomsnittlig formue, inntekt og skatt for kommunene i Finnmark 2018. I gjennomsnitt har Måsøyværingene god formue men står ellers temmelig likt Finnmark for øvrig.

GJENNOMSNIITT FOR KOMMUNER I FINNMARK

	FORMUE	INNTekt	SKATT
Alta	514.542	306.236	89.333
Lebesby	486.826	261.434	74.988
Måsøy	479.869	270.168	76.014
Vadsø	477.278	298.402	84.833
Nordkapp	470.843	278.547	80.881
Loppa	453.569	247.157	65.940
Tana	437.300	275.337	77.850
Nesseby	422.430	259.621	70.520
Kvalsund	412.244	271.808	73.121
Porsanger	409.769	291.060	81.390
Kautokeino	405.031	230.760	64.188
Sør-Varanger	398.108	278.998	79.631
Vardø	391.122	251.425	69.412
Båtsfjord	384.496	259.931	73.874
Nye Hammerfest	370.212	316.696	93.222
Hammerfest	366.131	321.054	95.172
Berlevåg	355.495	261.392	74.637
Hasvik	334.869	247.444	67.572
Gamvik	329.426	242.435	69.121
Karasjok	324.530	255.419	71.977

Folkehelsebarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenliknes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulike alders- og kjønnsammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I Kommunehelse statistikkbank, <http://khs.fhi.no> finnes flere indikatorer samt utfyllende informasjon om hver enkelt indikator.

Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en folkehelseutfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- | Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket
- ▬ De ti beste kommunene i landet

Folkehelse

Til venstre vises Folkehelseinstituttets barometer for Måsøy, med sammenligninger med fylket og Norge som helhet. Måsøy ligger noe dårligere an enn Norge som helhet. Sammenligning med Finnmark som helhet innebærer at Måsøy gjør det bra, men det er noen områder som må tas spesielt hensyn til:

- 1) Personer som bor alene, 45 år +.
- 2) Mestringsnivå i grunnskole samt frafall VGS.
- 3) Forventet levealder er lav.
- 4) Psykiske lidelser blant unge (15-29 år).
- 5) Overvekt unge (17 år).
- 6) Hjerte- og karsykdom.

Måsøy står seg spesielt godt på drikkevannskvalitet og antibiotikabruk.

De unges situasjon er beskrevet i prosjektplanen for det pågående Prosjekt 266 - Tiltak folkehelse 2018-2023. Målsettingene med prosjektet er å forbedre de unges situasjon i kommunen, spesielt forebygging av psykiske helseplager og rus. En Ungdata undersøkelse fra mars 2018 avdekket at kommunen har utfordringer innen helse, framtidstro og aktivitetstilbud i

Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Måsøy	
Befolkning	1 Andel barn, 0-17 år	16	20	21	prosent		
	2 Personer som bor alene, 45 år +	33,2	27,0	25,4	prosent		
	3 Andel over 80 år, framskrevet	8,3	4,9	4,9	prosent		
Oppvekst og leveår	4 Vgs eller høyere utdanning, 30-39 år	74	73	81	prosent		
	5 Lavinntekt (hushold.), 0-17 år (ny def.)	-	9,5	9,2	prosent		
	6 Inntektsulikhet, P90/P10	2,9	2,7	2,8	-		
	7 Bor trangt, 0-17 år	22	23	19	prosent		
	8 Barn av enslige forsørgere	18	19	15	prosent		
	9 Stønad til livsopphold, 20-29 år	11	9	8,5	prosent (a,k)		
	10 Trives på skolen, 10. klasse	82	79	86	prosent (k)		
	11 Blir mobbet, Ungd. 2018	-	10	7,6	prosent (a,k)		
	12 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. kl.	40	34	24	prosent (k)		
	13 Laveste mestringsnivå i regning, 5. kl.	33	32	23	prosent (k)		
	14 Frafall i videregående skole	41	30	21	prosent (k)		
	15 Tror på et lykkelig liv, Ungd. 2018	-	66	72	prosent (a,k)		
	Miljø, skader og ulykker	16 Fornøyd m/ lokalmiljø, Ungd. 2018	-	58	70	prosent (a,k)	
		Fritidsorganisasjon, Ungd. 2018	-	59	66	prosent (a,k)	
		Fornøyd m/ treffsteder, Ungd. 2018	-	44	50	prosent (a,k)	
Ensomhet, Ungd. 2018		-	23	20	prosent (a,k)		
God drikkevannsforsyning (ny def.)		100	77	91	prosent		
Forsyningsgrad, drikkevann		97	96	88	prosent		
Skader, behandlet i sykehus		12,9	14,8	13,7	per 1000 (a,k)		
Helserelatert atferd	23 Lite fysisk aktive, Ungd. 2018	-	17	14	prosent (a,k)		
	Skjermtid over 4 timer, Ungd. 2018	-	39	31	prosent (a,k)		
	Røyking, kvinner	7,2	9	6	prosent (a)		
Helsestatus	26 Forventet levealder, menn	72,7	76,8	79,1	år		
	Forventet levealder, kvinner	80,1	82,1	83,3	år		
	Utd.forskjeller i forventet levealder	-	5,1	5	år		
	Fornøyd med helse, Ungd. 2018	-	64	71	prosent (a,k)		
	Psykiske sympt./lid., 15-29 år	224	169	159	per 1000 (a,k)		
	Muskel og skjelett	322	322	319	per 1000 (a,k)		
	Overvekt og fedme, 17 år	34	31	23	prosent (k)		
	Hjerte- og karsykdom	21,6	20,3	17,7	per 1000 (a,k)		
	Antibiotikabruk, resepter	146	314	340	per 1000 (a,k)		

nærmiljøet. Utfordringene er ikke atypiske for distriktskommuner, men utslagene er store for Måsøy på et par områder. Ett av de er unge kvinners psykiske helse. Et annet er at det er krevende for et lokalsamfunn av Havøysunds størrelse å levere et bredt og godt fritidstilbud. Prosjektet, som er kunnskapsbasert og drevet fram i nært samarbeid med en rekke interne og eksterne eksperter, er under gjennomføring med tre tiltaksområder:

Tiltak 1:

Skole og næringsliv skal samarbeide og legge til rette for å gi ungdom muligheter i det lokale arbeids- og næringsliv.

Tiltak 2:

Det tverrfaglige teamet skal samhandle for å gi ungdom et mer tilgjengelig og forutsigbart tilbud.

Tiltak 3:

Ungdomsrådet skal sammen med ungdomsklubben og lag og foreninger kartlegge tilbudet for ungdom, dernest utvikle og igangsette tiltak.

Helsesykepleier presiserer at oppvekstvilkårene er gjennomgående gode, men at det er nødvendig å utrede og arbeide med de største utfordringene. Prosjekt 266 er forankret både i administrasjon, skole, næringsliv og frivillig sektor. Resultatene kan følges opp løpende underveis i arbeidet med samfunnsdelen.

Måsøy kommune har også gjennomført et prosjekt som kobler folkehelse og integrering av arbeidsinnvandrere. Prosjektets tittel var «Nærmiljø og lokalsamfunn som fremmer folkehelse» med

undertittel «Integrering av nye arbeidsinnflyttere i Havøysund». Rapporten ble levert i mars 2019 og utgjør et ferskt kunnskapsgrunnlag for fortsatt planarbeid. Hovedfunnene i prosjekter var:

- Havøysund, som tidligere hadde et yrende sosialt liv, har endret seg med ny vei (1988), endringer i fiskeriene og arbeidskrafttilførselen fra EU/EØS. Tidligere arenaer for sosialisering er enten redusert eller helt borte, men bare delvis erstattet av nye.
- Et stort antall minoritetsspråklige innbyggere har ikke de samme forutsetningene for sosialisering og nettverksbygging, som etnisk norske innbyggere.
- Aktivisering av barn og unge er et større aktivum nå enn tidligere, og bidrar til å knytte bånd mellom både voksne og barn på tvers av nasjonaliteter.
- Arbeidsplassen er en særdeles viktig møteplass for integreringsprosessen mellom utenlandske tilflyttere og etnisk norske.

Arbeidet i prosjektet har medført følgende satsinger:

- Etablering av frivillighetssentral¹
- Mulighetsstudium nytt museum.
- Tiltaksutvikling innen folkehelse, jf prosjekt 266 ovenfor.

¹ Frivillighetssentralene har mistet en stor del av de statlige tilskuddene til driften, noe som har satt denne satsingen på vent i Måsøy.

Kultur

Måsøy kommune har et godt kulturtilbud. Frivilligheten står sterkt. Kommunen har flere aktive foreninger, mange hverdagsaktiviteter og ikke minst flere årlige arrangementer.

Kommunen støtter kulturaktiviteten økonomisk og med tilpasset infrastruktur som svømmehall, idrettshall, BMX-bane mm. Kommunen driver også en ungdomsklubb. Havøysund har både allidrettslag og skiklubb. Det finnes både musikkforening og skolekorps. Jakt, fiske og friluftsliv er også viktig i Måsøy. To jeger- og fiskeforeninger er i drift. Det finnes 166 km snøscooterløyper i kommunen, som er koblet til andre kommuners løypenett. Engasjementet i kommunen preges også av flere velforeninger, bygdelag, historielag etc.

Det gjennomføres jevnlig kulturarrangementer i Havøysund, på øyene og på fastlandet. Havøysund havfiskeforening og tettstedet Havøysund er vertskap for det årlige verdensmesterskapet i kveitefiske. Dette arrangementet har ca 60 deltakende båter og 240

registrerte fiskere fra ni nasjoner. VM har et utviklingspotensial fordi det finnes tusenvis av aktive havfiskere bare i Norden. Det arrangeres også moltefestival på Rolvsøy, isfiske med utgangspunkt i Lillefjord. Det er symptomatisk og interessant at flere av de årlige aktivitetene har rot i tradisjonelle aktiviteter som å skaffe mat i naturen.

Måsøy museum er en del av Museene for kystkultur og gjenreising i Finnmark IKS.

Kulturskolen har egen rektor og leverer godt innen musikk, teater mm. Skolekorpset er viktig for kommunen.

Det jobbes med å etablere et kinotilbud i Havøysund.

Måsøy kommune deler årlig ut en kulturpris.

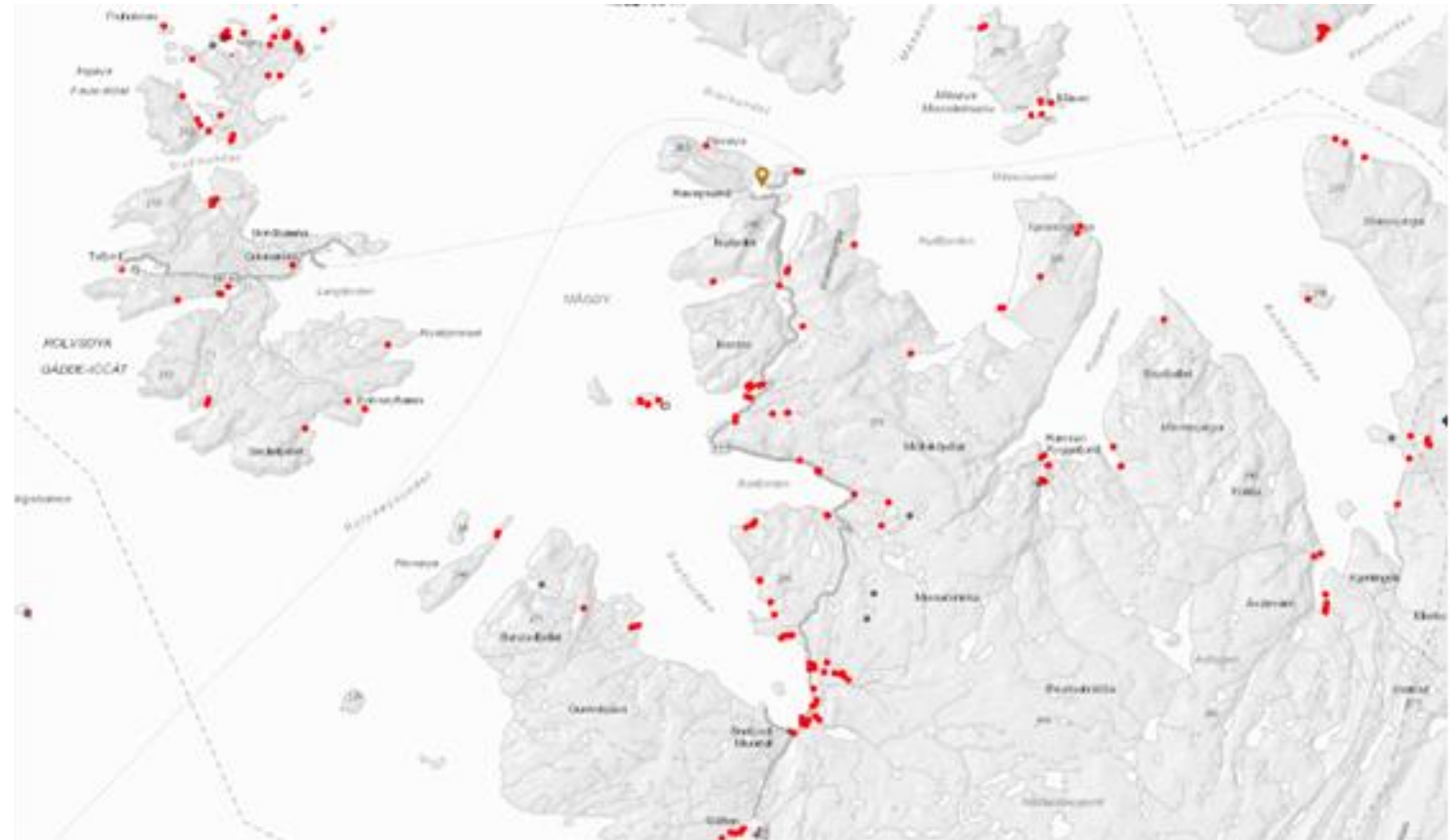
Kulturminne, -plan og historiske bygg

Måsøy kommunes kulturminneplan er fra 2019. Planen peker på viktige kulturminner og fungerer som kunnskapsgrunnlag i alt planarbeid.

Planen er ikke uttømmende, men viser et prioritert utvalg av kulturminner.

I perioden 2020-2024 er det valgt å legge spesiell vekt på:

- Bygninger før 2. verdenskrig
- Samiske offersteder
- 2. verdenskrigsminner
- Gjenreisningsminner

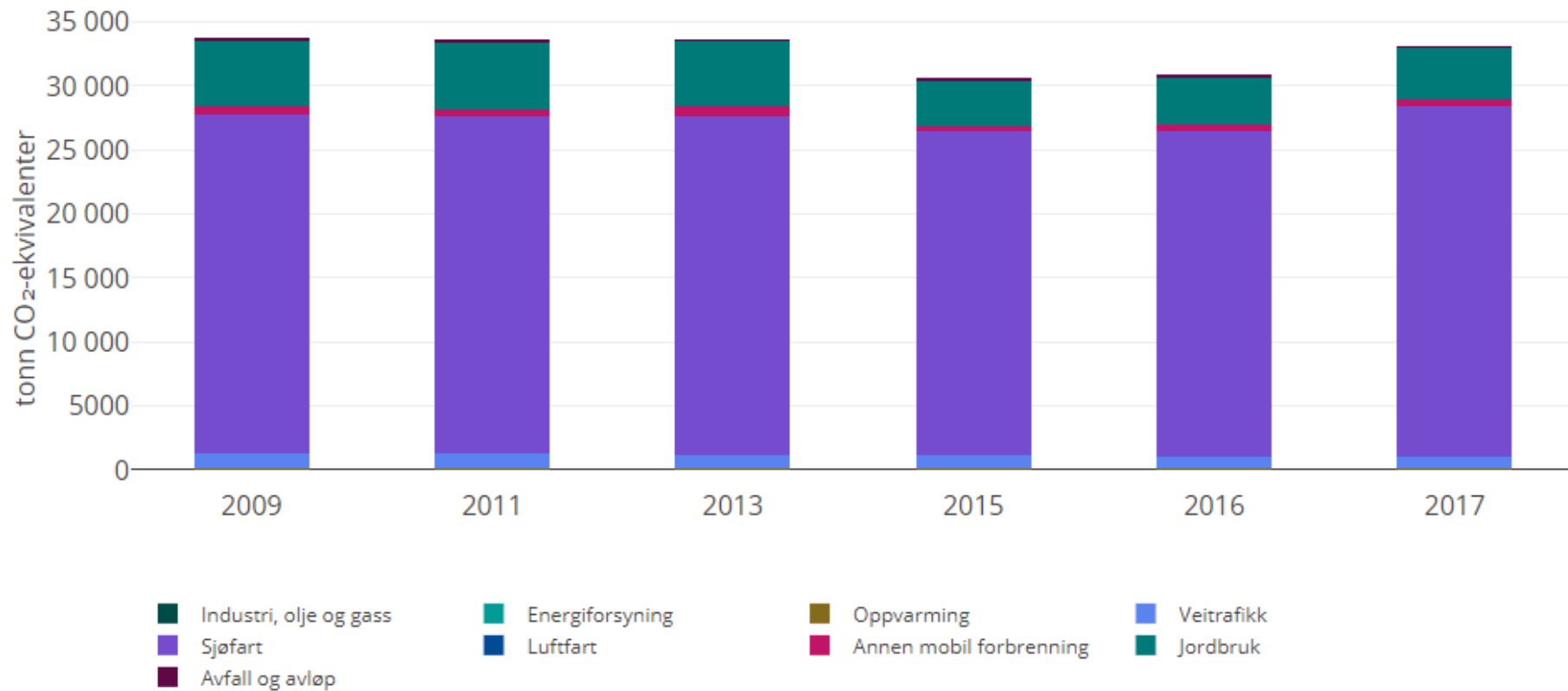
Som følge av nedbrenningen av Finnmark og kommunen under 2. verdenskrig, finnes det svært få historiske bygninger bygget før 1945. Kulturminneplanen viser likevel til enkelte trebygg som ikke ble brent, blant annet Kobbefjordstua (telegrafhytta) og likhuset på

Måsøy. Kulturminneplanen peker på at disse bygningene, i et kulturvernperspektiv, bør prioriteres i kommende planperiode. Kartet viser Riksantikvarens oversikt for Måsøy.

Klima, miljø og bærekraftig utvikling

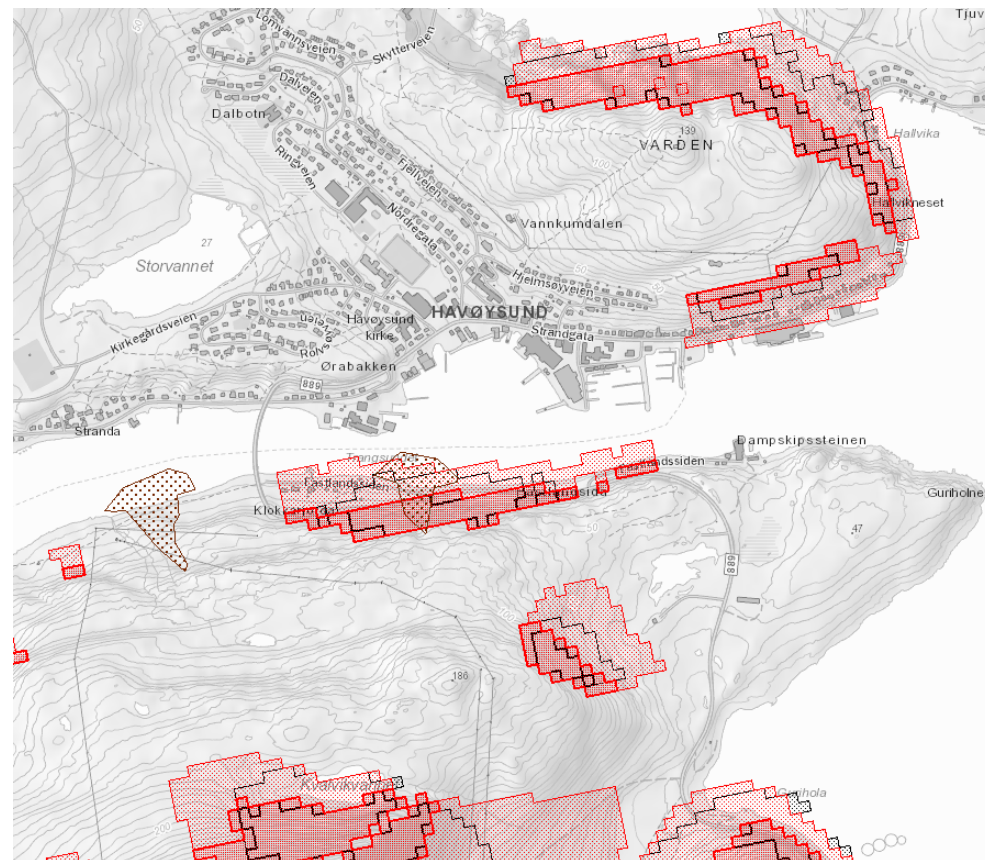
Måsøy kommune har en klima- og energiplan fra 2011-2023. Planen er ikke oppdatert til dagens situasjon med tanke på klima- og teknologiutvikling. Søylediagrammet viser klimagassutslipp i Måsøy kommune målt i CO₂-ekvivalenter over tid.

Sjøfarten står for en stor andel av utslippene. Sammenligning med andre kommuner og regioner har liten mening da alle har sine særtrekk med næringsstruktur, geografi og samferdsel.

Klimatilpasning

Klimaprofil Finnmark viser hvilke endringer og utfordringer en kan forvente seg i fylket. Endringene i Finnmark vil særlig føre til behov for tilpasning til kraftig nedbør og økte problemer med overvann, havnivåstigning og stormflo, endringer i flomforhold og flomstørrelser samt skred. I veileder om Havnivåstigning og stormflo (DSB), legges det fram tall som viser at en kan forvente seg en havnivåstigning på 71 cm i Måsøy kommune fra år 2070 og mot slutten av århundret når utslippsscenario på 4,5 grader temperaturøkning legges til grunn. Det tas høyde for ekstremvær i arealplanleggingen (klimaprofil Finnmark).

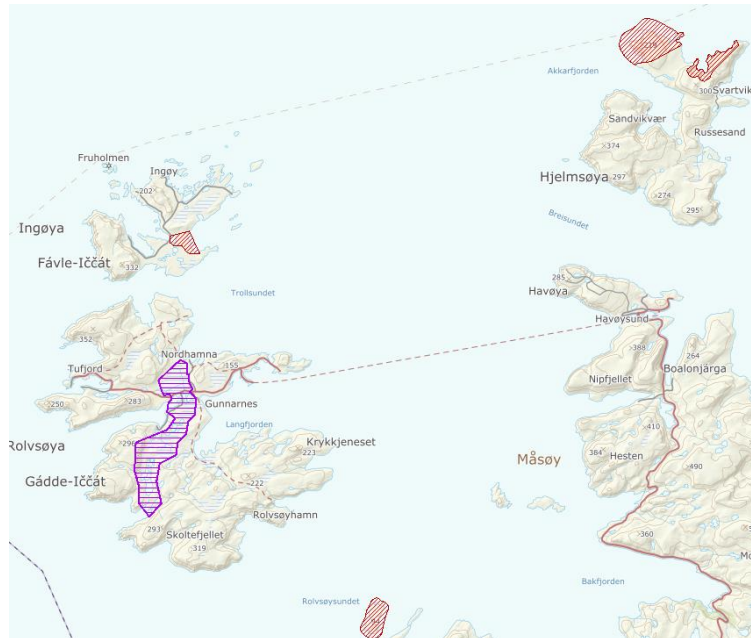

KILDE: WWW.NVE.NO

Det vil bli større fare for skred i framtiden (Klimaprofil Finnmark). Aktsomhetskart produsert av NVE viser områder med potensiale for snøskred, jordskred og steinsprang i Måsøy (Håvøysund område som eksempel).

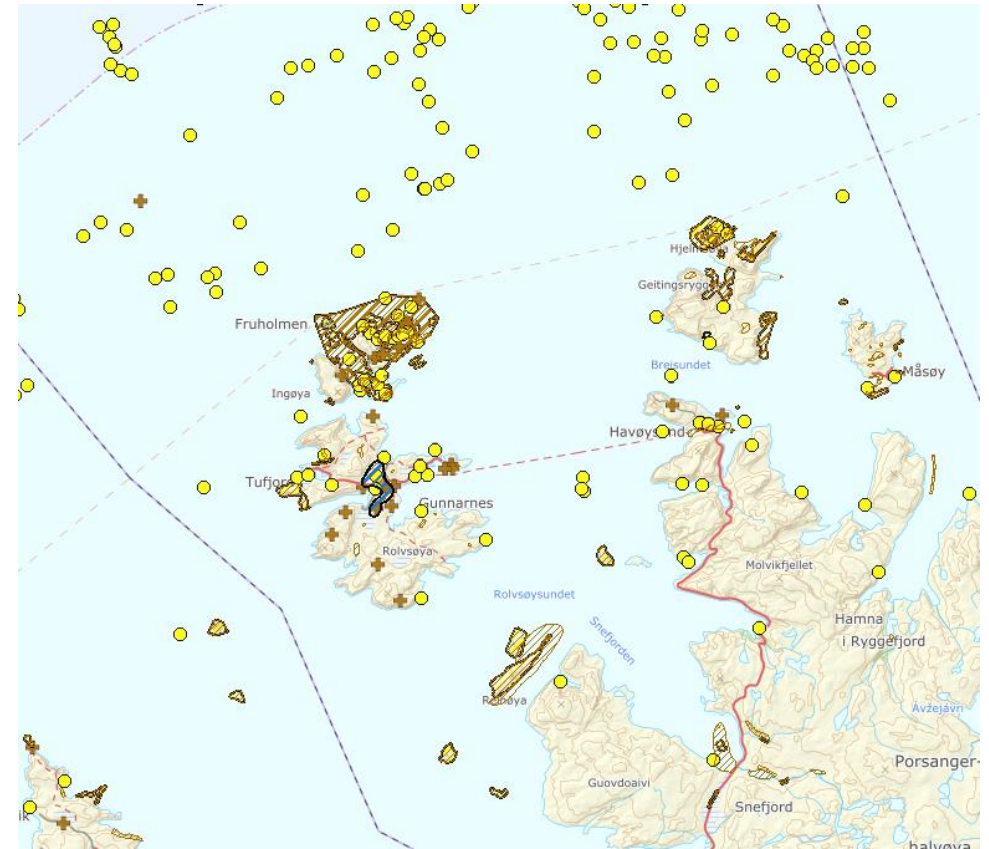
Naturmangfold

Det er fire naturreservater i Måsøy kommune. I tillegg er det foreslått et nytt naturreservat ved Stormyra på Rolvsøya (miljødirektoratet.no). Naturreservater er den strengeste formen for områdevern og omfatter områder som inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt naturtype, har en særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst, eller har særskilt naturvitenskapelig verdi.

KILDE: WWW.MILJOSTATUS.MILJODIREKTORATET.NO

Måsøy kommune har ikke en egen plan for naturmangfold, utover de hensyn som er tatt i arealdelen og reguleringsplanene.

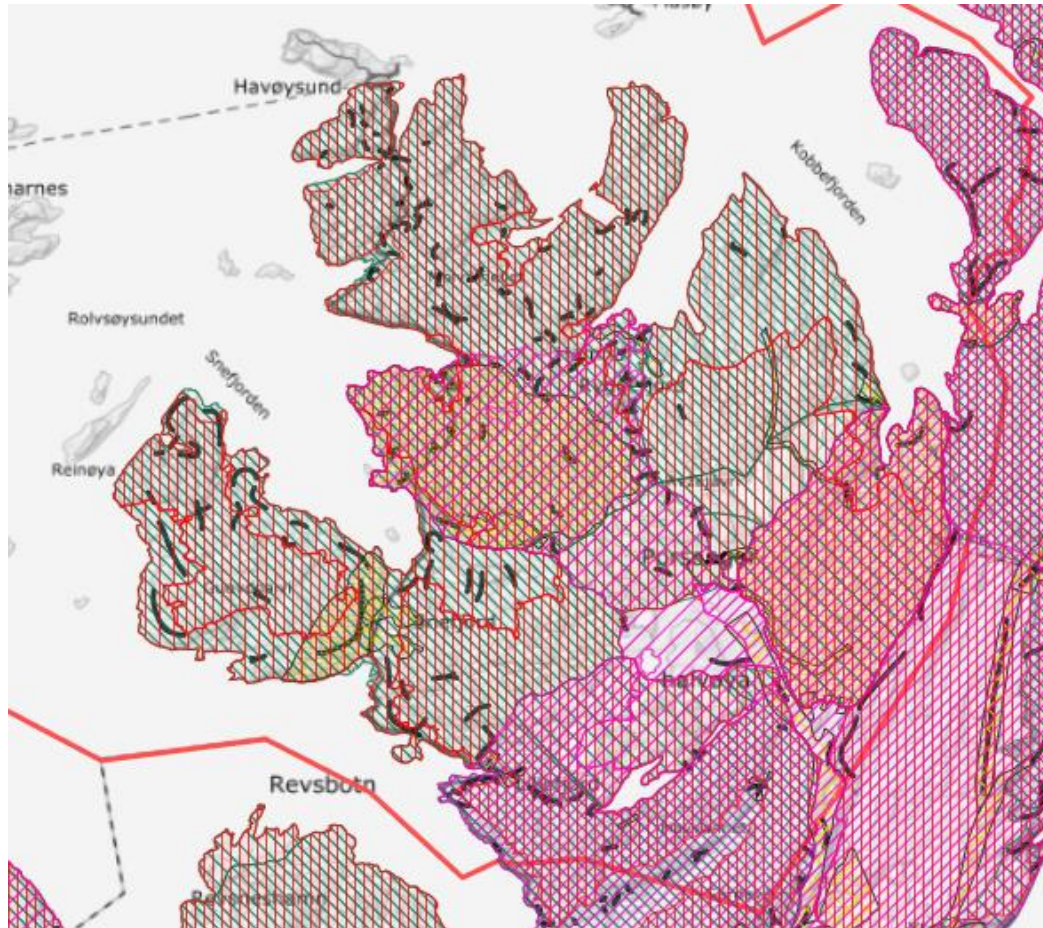

Kartutsnittet fra miljødirektoratet viser områder av særlig stor forvaltningsinteresse. Gule felter tilsvarer kritisk truet/sterkt truet og sårbare arter. Brune felter og kryss tilsvarer nært truede arter. Lysebrune skraverte felter tilsvarer arters leveområder. Blå felter representerer prioriterte arter etter naturmangfoldloven. Størsteparten av feltene er sentralisert rundt øyene. De gule flekkene er veldig konsentrert rundt Ingøy og Rolvsøya samt i havområdene.

Reindrift

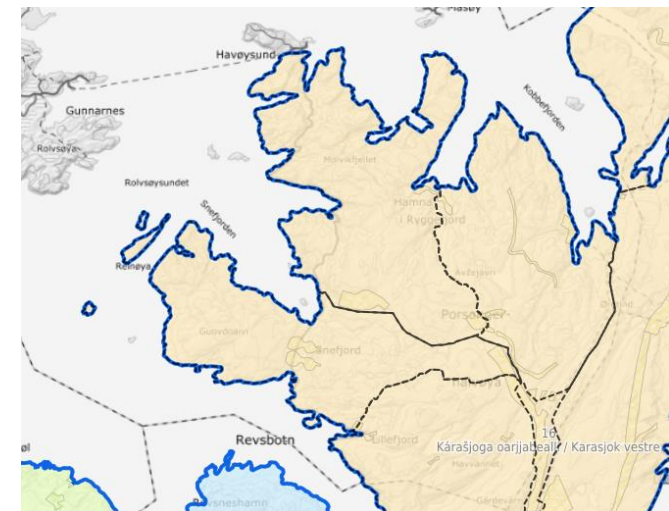
Reindriftens driftsform medfører behov for store sammenhengende arealer. Det er viktig å ta hensyn til tidligere inngrep som har funnet

sted innenfor det enkelte distrikts grenser, det er de samlede effektene av planer og tiltak som skal vurderes (regjeringen.no).

KILDE: WWW.KILDEN.NIBIO.NO

Kartet viser den totale arealbruken slik den er i dag. Vi ser at hele fastlandet brukes av reindriften. Noen områder er viktigere enn andre. Kommunen initierer dialog med næringa. Potensielle konflikter kan være motorisert ferdsel i utmark, veibyggning og utbygging av vindkraftanlegg.

KILDE: WWW.KILDEN.NIBIO.NO

Bildet viser administrative grenser: Reinbeitedistrikt 16, Karasjok vestre. Distriktet er videre inndelt i siidaer: Skuohtanjarga, Marrenjarga, Boalotnjarga, Jahkenjarga, Ravdol. Arealbruken og distriktene er kommuneoverskridende.

Sikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet

Måsøy kommune har helhetlig ROS og planverk fra 2016. Samferdselssituasjonen kombinert med ekstremvær preger risikobildet. Isolasjon fra samfunnet for øvrig, manglende evne til å avbøte tap av strømforsyning, kommunikasjon samt vannforsyning er viktige forhold. Maritim virksomhet påfører kommunen særskilt risiko for hendelser, samtidig som maritime kapasiteter også er en del av samfunnets beredskapsressurser. Også industri, som er delvis sentrumsnær, påfører samfunnet risiko.

Måsøy kommune har et psykososialt kriseteam for å bistå befolkningen ifm ulykker, dødsfall og andre alvorlige hendelser.

En redningsskøyte, RS Odin, har hjemmehavn Havøysund.

Politi

Finnmark politidistrikt har to ansatte som bor i kommunen og virker fra et kontor i Havøysund. Politiets virksomhet i Måsøy kommune er en del av GDE Hammerfest (GDE=geografisk driftsenhet). Det er ikke vaktordning lokalt i Måsøy. Politikontakten er blant etatens ansatte i Havøysund, og bosatt lokalt. Etaten opplyser at det er god kontakt og et aktivt samarbeid mellom Måsøy kommune og politiet.

I perioden 2017-2019 registrerte politiet ca 130 lovbrudd innen vold, tyverier, skadeverk, narkotika, brann, økonomisk kriminalitet, trafikk samt miljø. Politiet er bekymret for den økende trenden i narkotikatilførselen. Nye metoder vanskeliggjør å avdekke tilførselen som gjerne fremgår via postforsendelser. Tilgjengelighet og kjøp av narkotika i dagens samfunn er veldig lett. Politiet

mistenker at slik virksomhet foregår også i Havøysund, i lukkede miljøer. Voldskriminalitet øker gjerne om sommeren.

Brann og beredskap

Brann og beredskap dekker funksjonene brann, feiing og akutt forurensning. Måsøy kommune drifter brannvesen med brannsjef i deltidsstilling. Deltidsbrannvesen med 3 % stillinger gjelder. Det er krevende å rekruttere til ledige stillinger. Pr januar 2020 er 13 av 16 stillinger besatt. I Havøysund er ett utrykningskjøretøy for brann på beredskap. På de tre bebodde øyene er det branndepot, men samme vaktordninger. Det er ikke vaktordning i Snefjord/Lillefjord. Dette området dekkes av en avtale med Hammerfest (tidligere Kvalsund). Feiertjenester utføres gjennom samarbeidsavtale med Porsanger brannvesen. I økonomiplan pekes det på utfordringer ved tjenesten. Det er behov for noe utbedring og kompetanseheving. Måsøy kommune inngår i et samarbeid om akutt forurensning; IUA Vest-Finnmark.

Ambulanser

Finnmarkssykehuset har ambulanse på beredskap i Havøysund. Kommunen kan også betjenes med helikopter.

Oljevern

Norsk Oljevernforening for Operatørselskap (NOFO) har et oljeverndepot i Hallvika, Havøysund. Depotet er bemannet med kommunalt ansatte. Fiskeflåten i Finnmark er en betydelig del av den regionale oljevernberedskapen. Fartøy med hjemmehavn Måsøy inngår i beredskapen.

Areal og infrastruktur

Arealbruken reguleres i kommuneplanens arealdel (2000-2008), samt gjeldende reguleringsplan for Havøysund sentrum (1981) og Reguleringsplan for Havøysund sentrum – torget (2003). Det finnes en rekke andre reguleringsplaner for spesifikke formål.

Bolig: Det er i kommuneplanens arealdel avsatt areal for fremtidig boligfelt i Dalbotn. I Vannkumdalen står ferdig regulerte tomter ledig.

Sentrumsformål: Havøysund sentrum er lokalisert mot havna. Området har potensiale for utvikling. Arealet har formål forretning/kontor/industri. I havna foran torget er det regulert for ny butikk med boliger. Vedtaket gjelder i tre år før det kan omreguleres. Det er gjort vedtak i kommunestyret om opprettelse av prosjektgruppe og bevilget 4 millioner til utvikling av kulturformål i et av de gamle driftsbygningene langs kaia. En tidligere folkehøyskole tar opp en verdifullt og sentrumsnær tomt. Det samme gjelder Kveldssol, en forfallen men stor bygning på en attraktiv tomt.

Fritidsbebyggelse: Kommunen har tre hyttelfelt: Hamnedalen, Krokeldalen og Gorbus. Hamnedalen og Krokeldalen er delvis bebygget. Gorbus er ikke bebygget. Det er ytterligere rom for fritidsbebyggelse på gitte kriterier i regulerte områder (LNF-A og B-områder) på fastlandet og på øyene.

Havn og industri: Det er regulert til industriformål i Hallvika (2011). Tiltaket skal legge til rette for større fartøyer og omfatter bygging av ny molo i Hallvika samt utdyping av havnebassenget bak. Tiltaket gir tilgang til nye land- og havnearealer samt kaier med stor dybde. Det

vil også øke utnyttningen av eksisterende infrastruktur og legge til rette for økt næringsvirksomhet. Store deler av Havøysund havn har liten dybde. Det er for liten plass samt at sundet er utsatt for strøm og bølger. Utbygging i Hallvika gir avlastning for Havøysund havn. En næring i endring krever større arealer. Dagens infrastruktur er ikke tilpasset framtidens sjømatnæring og fiskeriflåte. Det pågår undersøkelser om lokalt masseuttak til prosjektet. Det er ytre ønske om å benytte et mulig uttaksareal i Gurihola til nytt industriområde. Gurihola er avsatt til fremtidig havn med erverv.

Grønnstruktur, friluftsliv, rekreasjon: I reguleringsplan for Havøysund sentrum – torget, er 5 arealer angitt formål park. For noen av parkområdene bør det vurderes om angitt formål stemmer med bruk. Den demografiske utviklingen peker i retning av flere eldre. Arealene er i dag dårlig tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne. Arealer for lek og idrett samt sentrumsnære friområder er avsatt i nevnte reguleringsplan og kommunedelplan.

I Måsøy er det gode muligheter for å utøve friluftsliv. Det er store sammenhengende naturområder både på fastlandet og på øyene. Kommunen har et omfattende løypenett for snøscooter. Det er også satt i gang kartlegging og verdsetting av friluftsområdene for fremtidig arealplanlegging.

Parkering: Det er i reguleringsplan for Havøysund sentrum avsatt flere arealer til parkering. Med tanke på en hensiktsmessig bruk og utvikling av tettstedet bør det foretas en ny vurdering av parkeringsbehovet og dagens bruk.

Lokalt veinett: Veinettet til kommunen består i dag av 40 km vei og 1,5 km gang- og sykkelvei. Samtlige veier er helårsveier bortsett fra veien til Myrfjord Sjøhus. Bortsett fra Nordre gate, Fjellveien, Hjelmsøyveien og Søndre gate er veikvaliteten dårlig. Strandgata er den viktigste sentrumsgata, med gangfelt hele veien til hurtigrutekaia. Strandgata har mye tungtrafikk.

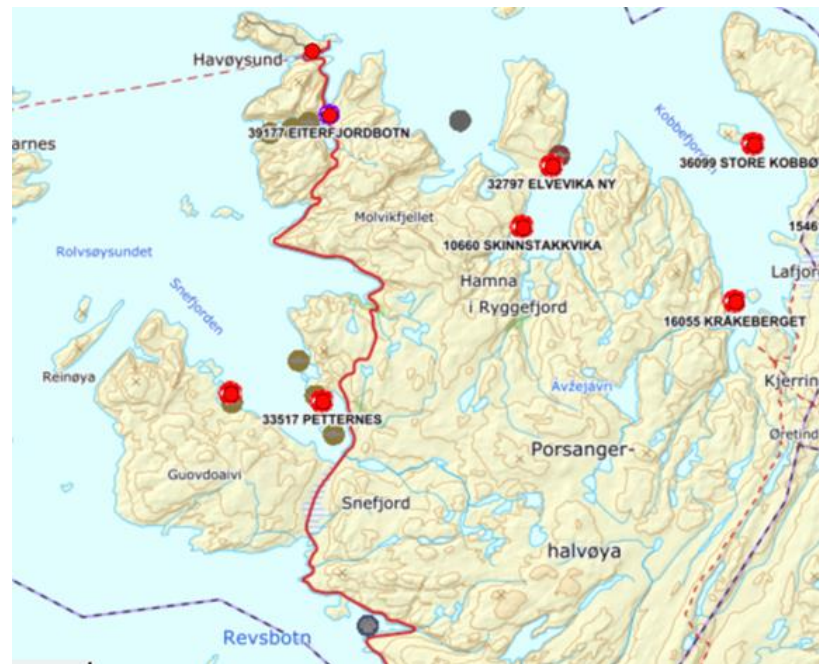
Havøysund er kompakt. Alle daglige målpunkt kan nås innen noen få minutters gange. I et miljø- og folkehelseperspektiv er dette et godt utgangspunkt for å øke bruken av sykkel, ski, spark eller gange. En trafikksikkerhetsplan fra 2009 angir enkelte trafikkfarlige punkter som fortsatt gjelder.

Gravlund: Det er regulert areal for fremtidig gravlund.

Offentlig bebyggelse. Kommunen er i prosess med å finne egnede arealer for frittstående legekontor.

Fiskeri. Kommuneplanen regulerer fiske samt fiske- og gyteområde i sjø. Disse ansees som svært viktig arealer for fiskerinæringen og fiskebestanden. Det er uttalt usikkerhet om fisken lengre faktisk gyter i områdene angitt i planen.

Havbruk og kystsonenplan. Kommunen har i dag 6 akvakulturanlegg drevet av Cermaq Norway AS og NRS Farming (merket med rødt i kartet). Kommunen har en kystsonenplan fra 2000. Med tanke på en bærekraftig forvaltning av kommunens ressurser, økt press på kystsonen og planens alder, vil det være behov for revidering. En ny kystsonenplan vil være viktig for å skape gode rammevilkår for både tradisjonelle fiskerier og akvakultur for fremtiden.

Avfallsløsninger

Ifølge SSB blir det samlet inn 450 kg husholdningsavfall per innbygger per år. Det utgjør en økning på 100 kg siden 2010. Dette er over snitt for Finnmark (400 kg) og landet som helhet (435 kg). Måsøy kommune bruker Finnmark Miljøtjeneste AS for avfallshåndtering. Girasmoen mottaksanlegg i Porsanger mottar, mellomlager og behandler avfall. Slam, forurensede masser og farlig avfall blir også håndtert der. Innsamlet husholdningsavfall transporteres direkte til kildesorteringsanlegget i Billefjord. Restavfall kjøres til forbrenningsanlegg i Nord-Sverige. Matavfall kjøres til Skibotn for kompostering. Papp og papir leveres til Finnmark Miljøvarme AS for brikettproduksjon.

Vannforsyning

Måsøy kommune er en del av Måsøy og Magerøya vannområde i Finnmark vannregion. I rapport om Hovedutfordringer for Måsøy og Magerøya vannregion er den økologiske tilstanden på overflatevann i området beskrevet som god. Det foreligger foreløpig lite kunnskap om vannregionens grunnvannskilder.

Figur 2: Oversikt over økologisk tilstand i overflatevann i vannområde Måsøy og Magerøya. Kilde: Vann-nett 10. september 2019.

Gunnarnes (skole) vannverk: Verket forsyner en skole, barnehage og noen få boliger. Vannforsyningen er basert på grunnvann fra en borebrønn i fjell. Vannkvaliteten er moderat til god. Renseanlegget er beskrevet som ikke tilfredsstillende.

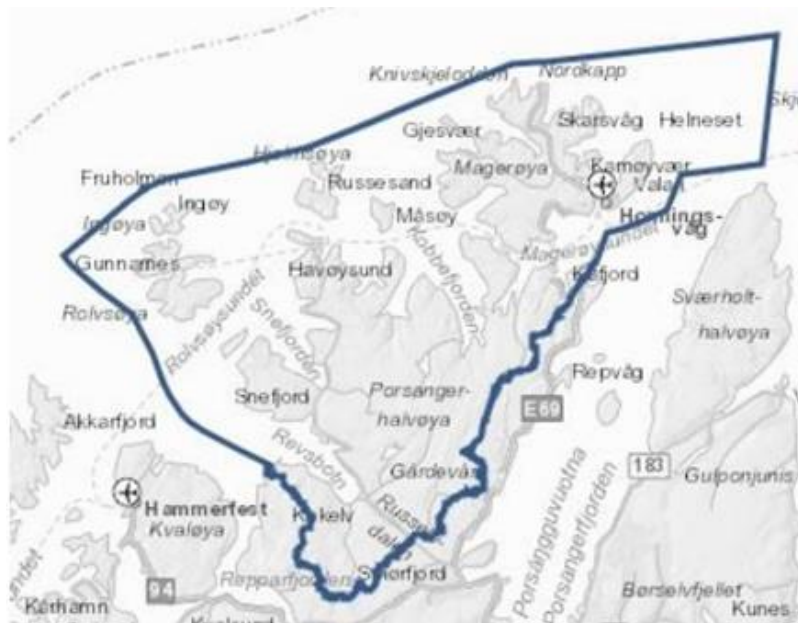
Havøysund vannverk: Forsyner ca 570 husstander. Totalt ca 1500 personer inkl. skole, barnehage, helsesenter, forretninger og hotell. Råvannskilden er overflatevann fra Gurihola. (Hestvannet er suppleringskilde). Vannkvaliteten er god, men kilden må kontinuerlig overvåkes. Det jobbes med oppgradering av nettet. I 2017 ble det gjennomført ROS-analyse, hvor det er registrert risiko

for akutt forurensing i tilsigsområde, nedbørsfelt, og grunnvannsbrønner.

Ingøya vannverk: Dette ble oppgradert i 2001. Verket har nye brønner og nytt vannbehandlingsanlegg. Ingøya vannverk forsyner i dag ca 75 personer (fast bosetting og hytter/sommerbosetting), overnattingsbedrift, grendehus, fiskeforedlingsbedrift mm. Vannkilden er fra grunnvann og av god kvalitet.

Snefjord vannverk: Dette forsyner i dag drikkevann til ca. 60 husstander/fritidsboliger samt ett krabbemottak på tettstedet. Vannkilden er overflatevann. Det er mye humus i vannet og kvaliteten kan ikke beskrives som god.

Tufjord vannverk: Vannverket forsyner drikkevann til 18 husstander/hytter, samt til fiskemottak. Dagens vannforsyning er basert på urensset vann fra åpen vannkilde, med tidvis påvist e-coli. Det jobbes med et forstudie for å få nytt vannverk i drift.

KILDE: RAPPORT: HOVEDUTFORDRINGER FOR MÅSØY OG MAGERØYA VANNREGION

VA-nett

Det er gjort et stort løft på VA-nettet i kommunen. Rehabilitering av nettet har bidratt til å stabilisere driftssituasjonen og øke kvaliteten på vannet betraktelig. Fortsatt er det mye gammelt og dårlig VA-nett, og utviklingen av tilstandsrapporter og rullering av hovedplan blir derfor viktig. En av flere utfordringer er at deler av avløpsnettet går i felleskummer med vannledning. Lånevedtak er fattet med tanke på utbedring. Behovet for vann til industriutbygging i Hallvika og Gurihola er ikke utredet, men kommunen antar at kapasiteten er stor nok. Kommunen har egen VA-kompetanse.

Internett, telefoni og digitale tjenester

Det er ikke fiberdekning på Rolvsøya, Ingøya og Slotten, samt ved noen eldreboliger. Ellers er det tilnærmet full fiberdekning for fastboende (Infranord). På Ingøya og Rolvsøya brukes det 3G og 4G. Kommunens internettløsning på Gunnarnes skole er ikke tilfredsstillende.

Vedtatt IKT-strategiplan med handlingsplan 2020-2023. I tråd med KS Digitaliseringsstrategi skal IKT-tilbudet i kommunen styrkes. Planen dreier seg om effektivisering av kommunens tjenester gjennom digitalisering.

Telefoni: Telenors dekningskart viser flere hull langs FV 889.

Kraftnett

De fleste tettstedene i Måsøy kommune har reserve strømforsyning (redundans) i tilfelle strømbrudd, enten med reservelinje eller dieselaggregat. Kapasiteten er tilpasset behovet pr. i dag. Repvåg Kraftlag ser ikke for seg en vesentlig økning i forbruk på småstedene i kommunen.

Havøysund: Det er kapasitet til en økning på ca. 50 % (ca. 2,5 MW) i forhold til dagens uttak, men det er ikke redundans på denne økningen. En økning utover dette må det investeres i nettet. Dette innebærer ny transformator i Havøysund og oppgradering av linjenettet fra Smørfjord til Havøysund.

Kobbefjord: Området ligger langt unna tilgjengelig infrastruktur, og det vil koste flere millioner kroner å føre frem strøm dit.

Bustadsundet: Området har i dag liten kapasitet, og en fremtidig utbygging vil bli kostbar.

Planer i Hallvika: Det er kapasitet til en økning i uttak med 1-2 MW, med investeringer i ny nettstasjon. Kostnader vil være mellom 0,5 – 1,5 MNOK.

Eiterfjorden: Området har eksisterende høyspentlinje. Det må investeres i nettstasjon. Kostnad vil være 0,5 – 1 MNOK.

Havner

Måsøy Næring og Havn KF har ansvar for alle havnelokaliteter og farleder. Foretaket disponerer ulike typer kaianlegg ved fem lokaliteter i Måsøy kommune.

Havøysund. Havøysund havn har størst fiskeri- og maritim aktivitet. Totalt er det 27 kaianlegg i Havøysund, inkludert privateide. Havnen har anløp av hurtigrute, hurtigbåter mv. og står for viktige inntekter til Måsøy Næring og Havn KF sin virksomhet. Det er to store fiskebruk og et krabbemottak tilknyttet havna. Videre finnes det mekanisk industrianlegg med overbygd tørrdokk, notbøteri, bunkersanlegg og flere bedrifter innen fisketurisme. I Hallvika har Norsk oljevernforening for operatørselskap (NOFO) et opptrekk.

Snefjord. Snefjord Kongekrabbe holder til ved det gamle fergeleiet i Skaivika, samt at NRS Finnmark har to av sine oppdrettsanlegg på Peterneset og i Fartøyvika. Havneplanen peker på utfordringer ved adkomst på fergeleiet med trailer for lasting og lossing. Det er ønskelig med utvidelse av kai på sørsiden av fergeleiet, tilsvarende fergeleiet i Havøysund.

Rolvsøy. Gunnarnes ligger øst på øya og er tilholdssted for skole, forsamlingslokale, butikk og kirke. Fergekai med øyas eneste

anløpssted for reisende er også her. Gunnarnes har privat flytekai, men mangler offentlig flytekai for lokale og besøkende.

Ingøy. KF-et har kai på Ingøy som blir brukt som anløpssted for hurtigbåt. Det er vedtatt ny fergekai på Ingøy tettsted, som ligger sør på øya.

Måsøy. Havnen eier flytebrygge med plass til 7 båter, samt en ekspedisjonskai med 2 liggeplasser.

Kommunale boliger og tjenestebygg

Måsøy kommune har i dag en boligmasse som består av 62 boligheter som utgjør ca. 5000 m²

- Ordinære tjenesteboliger, 19 stk.
- Ungdomsbolig, 4 stk.
- Omsorgsboliger, 11 stk.
- Psykiatriboliger, 5 stk.
- Eldre/trygdeboliger, 18 stk.
- Sosialbolig, 5 stk.

En vedlikeholdsanalyse fra 2019 viser at det er behov for betydelige økonomiske midler for vedlikehold. Måsøy står overfor utfordringer på grunn av den demografiske utviklingen. Å tilby rett type boliger; eldrebolig, omsorgsbolig eller sykehjemsplass er betydningsfullt for brukere og kommunal økonomi.

Pågående prosjekter

Moloutbygging i Hallvika er omtalt i Nasjonal transportplan NTP: *Havøysund fiskerihavn. Store deler av Havøysund havn har liten dybde, liten plass til fartøy og er utsatt for havstrøm og bølger. Tiltaket omfatter bygging av ny molo i Hallvika og utdyping av havnebassenget bak denne. Tiltaket gir avlastning for Havøysund havn, gir tilgang til nye land- og havnearealer og kaier med stor dybde. Dette vil øke utnyttningen av eksisterende infrastruktur. Med bakgrunn i NTP er det i Kystverkets handlingsprogram bevilget 138 millioner kroner i tiltaksperioden 2024- 2029.*

Kommunestyret har vedtatt å igangsette regulering av et omsøkt areal til etablering av leilighetsbygg i regi av næringsaktører.

Kommunestyret vedtok i 2019 å etablere en arbeidsgruppe og utarbeide en prosjektplan for Måsøy kulturbygg og museum.

En lokal reiselivsaktør i prosess med å bygge seks utleieleiligheter.

Havøygavelen vindpark skal re-etableres. 15 turbiner skal byttes ut med 9 større. Det nye vindkraftanlegget forventes å være i regulær produksjon mot slutten av 2021 (pressemelding fra Finnmark Kraft).

En konsesjon er under behandling for vindkraftanlegg i Snefjord. Tiltakshaver er Finnmark kraft AS. (kilde: NVE)

Som en del av Nasjonal turistveier, er det vedtatt å reise to installasjoner av en internasjonalt anerkjente kunstner.

Det er vedtatt at kommunen skal skaffe seg 5 tilvisningsleiligheter for vanskeligstilte. Prosjektet skal være et samarbeid mellom kommunen og privat næringsliv. *Foto Renee Andersen.*

Kommunens organisasjon og tjenester

Politisk organisering. Måsøy kommunes politiske organisering omfatter kommunestyret, formannskapet, kontrollutvalg og tre hovedutvalg for Teknisk, utvikling og miljø, Oppvekst og kultur samt Helse og omsorg. I tillegg har kommunen Administrasjonsutvalg, Klagenemnd, Vilt- og innlandsfiskenemnd, Eldreråd, Ungdomsråd og Råd for personer med nedsatt funksjonsevne samt Arbeidsmiljøutvalg.

Administrativ organisering. Administrasjonen ledes av kommunedirektøren fra Rådhuset. Den administrative organisasjonen er til vurdering. Sentraladministrasjonen består også av en kontorlaglært arkivleder og et servicetorget med to ansatte. Kommunen har to egne IT-medarbeidere.

Økonomikontoret. Kontoret består av en økonomisjef og tre medarbeidere.

Teknisk sektor med driftsavdeling. Tjenesten har fem ansatte inkludert sektorleder og sju ansatte i driftsavdelingen. Sektoren leverer en blanding av egne og anskaffede tjenester. Ansvaret omfatter plan- og byggesaker, reguleringsplaner, kart og oppmåling, renovasjon, brannvern, vann og avløp, motorferdsel i utmark, kommunale formålsbygg og boliger, kommunalt eide næringsbygg, andre næringsanlegg, kommunale veier, park og grønntanlegg samt landbruk. Plan, byggesaker og regulering leveres som en blanding av egen produksjon og anskaffede tjenester. Kommunen har en byggesaksbehandler og to planleggere.

Helse- og omsorgssektor. Følgende tjenester er organisert under helse- og omsorgssektoren:

- Sykehjem (langtids og korttidsplasser, ØHD plass)
- Kjøkken
- Hjemmetjenesten (hjemmesykepleie, praktisk bistand og psykisk helse og rustjeneste)
- Legetjenesten
- Fysioterapi

Sektoren har to overordnede lederstillinger; sektorleder og virksomhetsleder. Virksomhetsleder har et overordnet ansvar for daglig drift i hele sektoren. Sykehjemmet gir tilbud om langtids- og korttidsopphold, i tillegg til en plass for øyeblikkelig hjelp (ØHD). Hjemmetjenesten er bemannet hele døgnet og yter hjemmesykepleie og praktisk bistand til hjemmeboende. Psykisk helse og rustjeneste er organisert som en egen avdeling i hjemmetjenesten. Legekontoret har fire leger (to fastleger og to LIS1 leger) samt to medarbeidere i resepsjon og en på laboratoriet. Legene ivaretar legevakt (øyeblikkelig hjelp) utenom legekontorets åpningstid. Fysioterapiavdelingen er lokalisert på helsesenteret og fysioterapeuten driver også frisklivssentralen.

Måsøy kommune har tatt i bruk flere velferdsteknologiske løsninger. Trygghetsalarmer er i drift og i løpet av 2020 vil det bli kjøpt inn alarmer med GPS sporing. Mobil omsorg er tatt i bruk i hjemmetjenesten og det planlegges innført også på sykehjemmet. Alle ansatte i hjemmetjenesten har tilgang til nødnettet og det

benyttes i forbindelse med kommunikasjon, sikkerhet og beredskap. Sektoren benytter DigiPro som internkontrollsystem.

Sektorlederen opplyser at tilbakemeldingen fra brukere og pårørende om tjenestene er jevnt god..

Oppvekstsektoren. Oppvekstsektor består av skoleverket, voksenopplæring, kulturskole, skolefritidsordning, barnehage, ungdomsklubb, forebyggende enhet og kulturkontoret og bibliotek. Forebyggende enhet består av skolehelsetjeneste, PP-tjeneste og barnevern. Kommunen tilbyr et arbeidslivsfag som tillater elever å arbeide ved bedrifter med læringsopplegg gjennom yrkespraksis. Kommunen har voksenopplæring.

LOSA - VGS med vekslingsmodell. LOSA tillater elevene å ta VG1, og fagbrev innen enkelte fag, uten å flytte hjemmefra. Den gjennomføres i samarbeid med Nordkapp VGS og maritime fagskole samt lokale bedrifter. Kommunen har god erfaring med ordningen.

Sektoren disponerer basseng, en idretts-/flerbrukshall (Polarhallen), svømmehall samt et samfunnshus. Måsøy museum er en del av Museene for kystkultur og gjenreise i Finnmark IKS, og stiller ut i sentrum av Havøysund. Også Måsøy folkebibliotek er i egne lokaler i sentrum. Måsøy kirkekontor holder til på Rådhuset.

Måsøy Næring og Havn KF. Foretaket ivaretar rollen som kommunal næringsinstans. Det har pt ikke kapasitet til gründerveiledning og etablererrådgiving. Kommunen gir tilsagn om tilskudd fra eget næringsfond samt lån fra fiskerifond.

Måsøy Industrieiendom KF. Selskapet ivaretar en enkelt eiendom.

NAV. NAV Måsøy er et kommunalt-statlig samarbeid med tre ansatte lokalt, og sorterer under kommunedirektøren.

Digitalisering av tjenester: Kommunens nettsted benyttes for å informere om kommunen og tjenester. En selvbetjeningsportal med en lang rekke skjema er i bruk. Tekniske tjenester har relativt lav grad av digitaliserte tjenester. Helse og omsorg benytter nasjonale løsninger som er beskrevet på kommunens nettsted. Måsøy kommune har en IKT strategiplan for perioden.

Etiske retningslinjer. Kommunestyret vedtok i 2015 (sak 15/58) et sett med etiske retningslinjer for folkevalgte og ansatte. Dette må sees i sammenheng med ny internkontroll. Måsøy kommune har også egne etiske regler for investeringer, tilsvarende de som gjelder for Statens pensjonsfond utland.

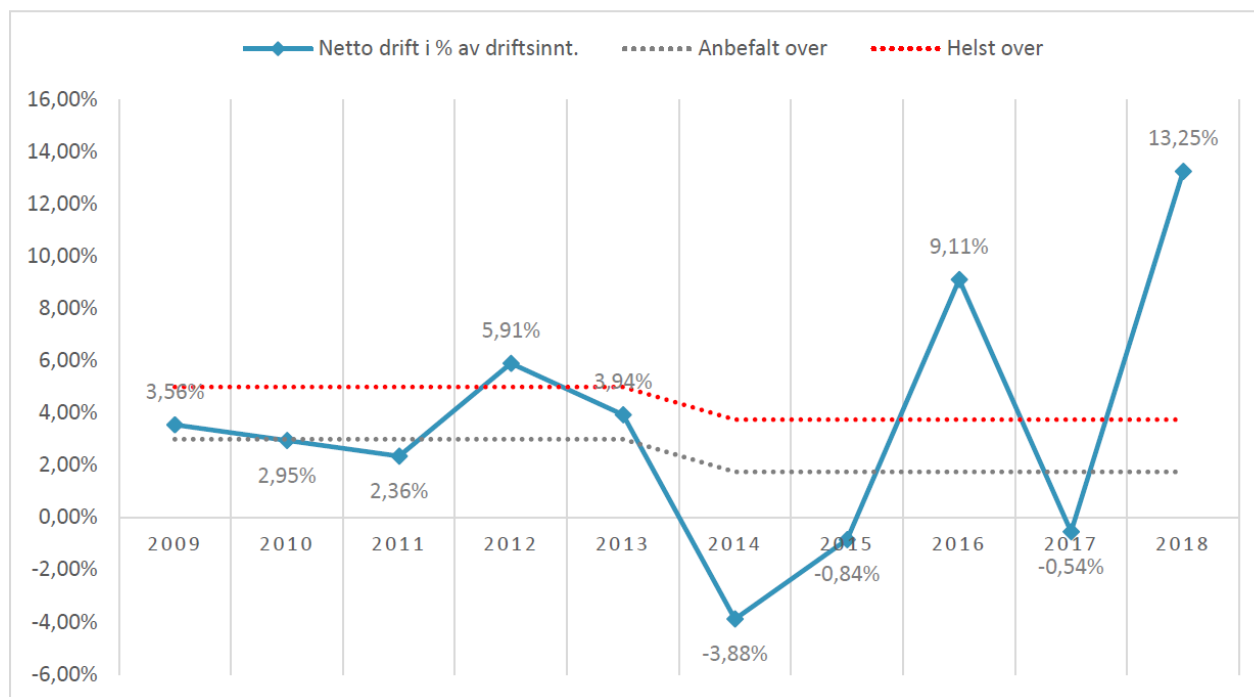
Innkjøpsrutiner. Kommunens anskaffelser er regulert i «Innkjøpsrutiner for Måsøy kommune», jf. KS sak 15/58.

Helse, miljø og sikkerhet. Måsøy kommune har avtale med HEMIS om bedriftshelsetjenester. Sykefraværet i 2018 var på 5,0%, noe som det laveste siden 2011. Nedgangen kom innenfor legemeldt sykefravær, mens egenmeldt er stabilt rett under 2%. Arbeidsmiljøet har i 2018 ikke vært optimalt, jf årsmeldingen. Måsøy kommune er IA-bedrift. Internkontrollsystem for HMS er QM+.

Interkommunalt samarbeid og annet samarbeid oppsummert. Kommunen har en velutviklet samarbeidsstruktur for tjenester, som er omtalt flere steder i dette dokumentet. I tillegg kommer RSK Vest, et regionalt samarbeid innen oppvekst. En vertskommuneordning innen barnevern, er til vurdering.

Kommunedirektørens internkontroll. Ny internkontroll er under utarbeidelse med forventet ferdigstillelse høsten 2020.

Kommunal økonomi

Netto driftsresultat (se grafen til venstre) i prosent av driftsinntekter viser hvor mye av inntektene som er til disposisjon til avsetninger og investeringer, etter at driftsutgifter og renter og avdrag er belastet driftsregnskapet. Korrigert for havbruksfondet var resultatet for 2018 3,4%, et svært godt resultat. Resultatet har vært ujevnt de siste årene, og det forventes et svakere resultat i 2020. Økonomien karakteriseres som skjør i kommunens årsmelding, som påpeker at lånegjelden er økende.

Kommunen planlegger ikke med inntekter fra havbruksfondet.

Den langsiktige lånegjelden er økende og utgjør ca 80% av driftsinntektene, ca 30 prosentpoeng høyere enn anbefalt av KS. I økonomiplanen for 2020-2023 er det lagt opp til fortsatt økning. Kommunale foretaks gjeld kommer i tillegg.

Statistisk rapporteres Måsøy i Gruppe 06 - Små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, for sammenligning. Måsøy

kommune har lavere eksponering og gjeld, i prosent av brutto driftsinntekter enn Gruppe 06. Kommunen har også høyere frie inntekter pr innbygger.

Skatteinntangen har vært jevnt økende de siste årene, dog med en liten reduksjon fra 2018 til 2019.